

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Rea Ferdinánd (József főherceg-ut) 2. Telefon: 151. Szigetvári Közlöny, Arad :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdonság, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lejnel több. :: Erves szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani telár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLVI. évfolyam, 170. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, 1931. július hó 30

Van még jó üzlet...

— Egyetlen jó üzlet van még csak a világon: a politikai agitátorok üzlete.

Shaw Bernát állapította meg ezt a gazdasági axiomát röviddel ezelőtt egy londoni gyűlésen, ahol bizonyára nem szovjetügynökök voltak tulsúlyban, hanem polgári hallgatók. A jeles angol íróknak akkor ezt a hurt volt cél szerű megpendíteni, mert ez harmonizált közönségének hangulatával. Amikor a nagy reklám-férfiu a polgári társadalomnak beszél, akkor annak az étvágya szerint főz.

Shaw közelebbi ismerőit azonban nem lepte meg, hogy most Moszkvában kommunis-tának vallja magát. Most a szovjet-kosztosok étvágya szerint keveri a főztjét. Nem lehet teljes bizonyossággal megállapítani, hogy az angol reklámkirály a londoni hallgatóságot tréfálta-e meg a multkor, avagy a moszkvait most? Mert valamelyik komédia volt. Célját azonban mindkét esetben elérte: akkor az angolok tapsolták meg, most az oroszok.

Hogy a politikai agitátorok üzletének jó konjunkturája van ma, abban azonban igaza lehet az öreg tréfacsinálónak. Mulatságosan igazolja ezt az a bolondos eset, ami Abbáziában esett meg a minap a bécsi Breitnérné öngyűlöletével, az osztrák főváros könyörtelen adó-diktátorának feleségével.

Breitnerről köztudomású, hogy kiméletlen és már szinte a szexuális abnormitásokba vágó adó-szadizmusával tönkretette a polgári középosztályt Bécsben. Adót vettetett ki mindenre, ami egy köröm alattnyi kényelmet, luxust vagy fölösleget jelentene a polgári közönségre. A leggyűlölködőbb gazdaság-politikai agitátor ő. A lerongyolt polgári társadalom szomorú bizonyossága és szánnivaló koldusa a breitneri adópolitikának.

Az ilyen lelketlen és elnézést nem ismerő agitátortól és purifikátortól azonban elvárna a világ, hogy jó példával járjon elől ő maga. Az a közéleti férfiú, aki másokat krisztusi lemondásra kényszerít, magánéletében az önmegtagadás papja legyen.

Breitner urék azonban ugyilátszik csak prédikálják a vizet, de családi életükben bort isznak. Még pedig nem is a legrosszabb fajtát.

A kedves adó-inkvizitor ur, mint aféle derék purifikátorhoz illik, elküldte családját tengeri fürdőzésre Abbáziába. Nem az ottani népszállóban, nem egy olcsóbb pensióban, hanem a legdrágább hotelben vett szállást b. familiájának.

Breitnérné öngyűlöletével, belevetette magát az olasz tengeri fürdő előkelően zajló életébe és csakhamar olyan feltűnést keltett tolettjeivel és változatosnál-változatosabb divattalálékonyaságával, hogy hamarosan maga mögött hagyta a leghiúbb olasz marchezákat is.

A fürdő igazgatóságának a minap az az ötlete támadt, hogy a sok unalmassá vált szépségverseny, lábverseny és trikóverseny után megválasztatja Abbázia divatkirálynőjét. Napokig folytak az előkészületek, a fürdővendégeken lázas izgalom vett erőt. Az Adria ékszeré, a Quarnero gyöngye királynőt választ.

Breitnérné asszony kirakta szekrényéből legképrázatosabb tolettjeit. Szobalányának kiadta a parancsot, hogy legyen készen, mert minden félórán haza fog jönni és toalettet változtat. A férj pedig ezalatt szorgalmasan vette ki az adókat a bécsi polgárookra. Sejtelmese volt, hogy közben k. neje öngyűlöletét milyen ambíciók fűtik. Az innepség lefolyt.

A választás eredménye azonban csak Bécsben keltett meglepetést, Abbáziában nem. A sok ezernyi tömeg Breitnérné urnót, a bécsi polgári társadalom adó-hóhéjának nejét választotta meg Abbázia divatkirálynőjévé.

Shaw Bernátnak az egyszerű csakugyan igaza volt. Egyetlen jó üzlet van már csak a világon — az agitátorok üzlete.

Apponyi Albert: „A kormány kivételes hatalma szükséges, amíg világhisztéria uralkodik az embereken”

Megkezdődött a felhatalmazási javaslat vitája — Kritizálják a kormány gazdasági politikáját — Ausztriával való megegyezéssel és a királykérdés megoldásával érhető el az egyensúly a Duna-medencében — A magyar kölcsöntargyalások kedvezően haladnak előre —

Sürgetik a magyar—francia barátság kimélyítését

Sürgetik a magyar—francia barátság kimélyítését

Budapestről jelentik: A képviselőház a többség határozata következtében ma már nyolcórás ülést tartott. Az ülést délelőtt 10 órakor Almássy László elnök nyitotta meg és azon a kormány részéről Bethlen miniszterelnök és Wekerle pénzügyminiszter volt jelen. Almássy elnök bejelentette, hogy az augusztus 16-iki tihanyi Károly-emlékünnepélyen a képviselőházat Czettler alelnök fogja reprezentálni. Arra kérte a képviselőket, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg az emlékünnepélyen.

A felhatalmazási javaslatához elsőnek Gál Jenő szólt hozzá, aki azt erősen hibáztatta és kijelentette, hogy ilyen javaslatot, amely ilyen tág teret biztosítana a kormánynak, még nem terjesztettek a képviselőház elé. A javaslatot tudimenzionálnak tartja. Hibáztatta azt is, hogy Magyarországot úgy a kormány, mint egyéb körök következetesen csak agrárállamnak állítják be és ezáltal a többi társadalmi rétegek háttérbe szorulnak. A javaslat ellen foglal állást és ugyanakkor pártja nevében elenjavaslatot terjesztett be.

Apponyi Albert gróf beszéde

Gál Jenő után általános figyelem közepette Apponyi Albert gróf emelkedett szólásra, aki a javaslat mellett nyilatkozott. Hangsúlyozta, hogy a javaslatot két részre kell osztani. Először azt kell figyelembe venni, amit a kormány már eddig elintézett, másodsor pedig azt, hogy mit fog elintézni. Kijelentette, hogy mint ellenzéki foglal helyet a parlament

Magyarországnak meg kell nyerni a francia rokonszenvet

Apponyi Albert gróf után Rassay Károly szólalt fel, majd pedig örgróf Pallavicini György emelkedett szólásra. Pallavicini élesen bírálta a Bethlen-kormány bel- és külpolitikáját és azt hangsúlyozta, hogy Magyarországnak Franciaország rokonszenvét kell megnyerni, mivel a gazdasági élet rendjének és zavartalan-ságának biztosítására Olaszország támogatása nem elég. Franciaország támogatná az osztrák-magyar vámunió tervét, mivel ez utiát állaná a pángermán törekvéseknek.

— Helyre kell állítani a Duna völgyében az egyensúlyt és az csak a magyar király restaurációjával és az Ausztriával való megegyezéssel érhető el. Ez a politika nem jelentené a Németország ellen való fordulást és nem jelentené a monarchia feltámasztását sem.

A képviselőház ülése Pallavicini örgróf fel-szólásával ért véget.

Ma egyébként minisztertanács volt, amelyen döntést hoztak annak a rendeletnek az ügyében, amely holnap jelenik meg a bankzárlattal kapcsolatban. Kormánykörökben hangsúlyozzák, hogy a bankzárlat augusztus 17-ig való meghosszabbításáról elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak. A kormány a korlátozó intézkedéseket lehetőség szerint meg kívánja szüntetni, azonban azok időelőtti feloldásáról nem lehet szó.

A delutánai szünet után Eckhardt Tibor a független gazdasági párt nevében foglalkozott a felhatalmazási javaslattal és hangsúlyozta,

soraiban, azonban nem tartja helyesnek, hogy minden esetben, akár helyén van, akár nem, gáncoskodjanak a kormánynak.

— Ma — mondotta — amikor napról-napra újabb események következhetnek be, amikor szinte világhisztéria lett urrá az embereken, szükséges a kormányt kivételes hatalommal felruházni.

A harminchármas parlamenti bizottság megalakítását nem tartja helyesnek és azt a nézetét fejtette ki, hogy helyesebb lenne a Házat együtt tartani, hogy az végezze el a bizottságnak szánt teendőket. Ezután kijelentette, hogy el kell ismernie a Bethlen-kormány egyes eredményeit és főleg azt, hogy sikerült Magyarországot izoláltságából kivezetnie és elismertetnie a világ előtt.

— Magyarországnak — mondotta — rendkívül kritikus geográfiai fekvése van. Állandóan konfliktusok országutján vagyunk. Ezekben az időkben, amikor világszerte dul a bizalmi krízis, nem tartanék helyesnek egy kormányváltást. Egy új kormány ismeretlen lenne a világ előtt és nem bírná a külföld bizalmát. Nem szabad arra gondolnunk, hogy ez az új kormány két év múlva milyen eredményeket érne el, hanem arra kell gondolnunk, hogy mit hozhatna most. A Bethlen-kormány gyengébb eredményeket csak pénzügyi és gazdasági téren ért el. Hibák vannak, de azok a ma és nem a tegnapi hibái. A szanalási éra után egy új irányzat lett urrá, amely tudimenzionált költségvetéseket kreált és ezeknek a költségvetéseknek terheit érezzük még ma is.

hogy úgy a közönség, mint a sajtó a gazdasági nehézségek folyamán példátlan fegyelmezettséget és józanságot tanusított. Sürgette a túlméretezett bankrendszer egyszerűsítését és kényszerűségességét. Tiltakozott bármilyen adóemelés ellen és nártja nevében kijelentette, hogy az a megalakítandó harminchármas bizottságban nem vesz részt és az elkövetkezendőkért nem vállal felelősséget. A kormány külpolitikáját helyesli, de gazdasági politikáját kárhoztatja.

A követeléseket békés uton kell elérni

Utána Schandl Károly kormánypárti szólalt fel, aki hangsúlyozta, hogy az ország van olyan erős, hogy a katasztrófát kikerülje. Ezután a magyar-francia viszony kiépítésével foglalkozott és kijelentette, hogy a francia politikusok tudják, hogy Magyarország igazságos követeléseit nem háborus, hanem békés uton akarja elérni. Közvetlen érintkezést kell keresni Franciaországgal, mint ahogy azt Németország tette. Utána Kertész szociáldemokrata beszélt, aki a javaslat ellen szólalt fel, majd pedig az interpellációkra került a sor.

Londonból jelentik: A Morning Post jelentése szerint a magyar kölcsönre vonatkozó tárgyalások kedvező mederben haladnak előre. Az Union Parisienne vezetése alatt álló francia csoport és a Rotschild-ház vezetése alatt álló angol-csoport ugyanis hajlandó átvenni a kölcsön legnagyobb részét.

A sinaiai látogatás sem oldotta meg Maniu Gyula visszavonulásának rejtélyét

Kijelentette, hogy senkinek sem adott nyilatkozatot politikai dolgokról — Továbbra is passzivitásban marad — Cáfolat egy állítólagos interjura

Vaida emlékei a sinaiai parkban Ferenc Ferdinándról, a magyarokról és az erdélyi románok memorandumáról

Bucurestiből jelentik: Maniu Gyula sinaiai utazásával kapcsolatosan, sok kombináció jelent meg a bucaresti-i sajtóban. Az esküvőre szóló meghívót az udvarmesteri hivatal nem küldte postán, mint a többi politikuskoknak, hanem futárral és a meghívó mellett állítólag egy levél is volt, amelyet Őfelsége intézett volna a volt miniszterelnökhöz. Ebből a körülményből az újságok messzeszemenő következtetéseket kovácsolnak. Maniuról, mint redívivusról irtak és őszre kormányválságot, újabb nemzeti egység-kormányt jósolnak.

Érthető tehát, hogy Maniut a sinaiai állomáson megrohanták az újságírók s igyekeztek tőle megtudni, mi volt abban a bizonyos levélben, melyek a politikai céljai és mi a sorsa a nemzeti-parasztpártnak, mely vezér nélkül maradt. Maniu Vaidával együtt szállt le a vonatból és barátságosan köszöntötte az ismerős újságírókat, akik utazásának céljairól kértek tőle felvilágosítást:

— Politikai nyilatkozatot nem teszek, nem is tettem, amióta Badacsonyba visszavonultam. — mondotta. — Kérem, cáfolják meg mindazokat a nyilatkozatokat, amelyeket nekem tulajdonítanak, azóta, hogy a pártelnökségről lemondtam. Nem nyilatkoztam és nem nyilatkozom. Ileana hercegkisasszony esküvőjére jöttem, ez az egész, amit mondhatok.

— Marad-e Sinaiában a lakodalom után is? — kérdezték az újságírók.

— Nem hiszem. Nem. Biztos, hogy nem.

Ezek a nyilatkozatok nyilvánvalóan jelzik, hogy Maniu továbbra is a passzivitás mellett marad, azok a kombinációk tehát, amelyek személyével kapcsolatban elterjedtek, alap nélküliek, vagy túlzottak. Sem az esküvő előtt, sem az esküvő után, nem volt hajlandó egyetlen újságírónak politikai nyilatkozatot adni, csak folyton azt hangoztatta, hogy mindaz, amit személyével kapcsolatban és nyilatkozatképpen eddig a lapok irtak, megcáfolandó. A Patria mai száma közöl is egy kommunikét, amely egyik erdélyi lapra vonatkozik s ezt írja: „Felhatalmazásunk van a leghatározottabban megcáfolni azt az interjút, amelyet a lap munkatársa állítólag Maniuvál csinált, mert Maniu, mióta visszavonult a politikai életből, senkinek sem adott interjút és

nem tett senkinek nyilatkozatot a nyilvánosság számára.”

Vaidát is megostromolták az újságírók a sinaiai esküvői ünnepségek alatt, de a nemzeti-parasztpárt programját és terveit jelző kijelentéseket nem kaphattak tőle. Vaida elhelyezett felelevenítette emlékeit Sinaival kapcsolatban és hosszasan foglalkozott Ferenc Ferdinánd egykori sinaiai látogatásával, ami „annak idején fordulópontot jelentett az osztrák-magyar monarchia bel- és külpolitikájában.”

— Visszaemlékszem, — mondta Vaida — hogy Ferenc Ferdinánd látogatását megelőzően Bratianu lonel kérésére éjjel három óráig diktáltam egy memorandumot, amelyben felsoroltam az erdélyi románok összes kívánságait. Ez a memorandum alapját képezte azoknak a politikai tárgyalásoknak, amelyek Ferenc Ferdinánd trónörökös és Károly román király között lefolytak.

Azután így folytatta:

— A trónörökösöt Brosch ezredes kísérte Sinaiba. Egydarabból faragott igazi katona volt, aki hősi halált halt a nagy háboruban. Ferenc Ferdinánd nagyon gyűlölte a magyarokat. Mit szenvedtek volna a magyarok, hogyha sor kerül valaha az ő uralkodására!

Vaida ezek után Bülowról, a német császáról, a külpolitikai tárgyalásairól és minden más egyéb emlékeről beszélt — csak Maniu visszavonulásának okáról nem akart egy szót sem mondani.

Ünneplő köruton a magyar óceánrepülők

A vihar miatt nem tudták a körrepülést megkezdeni

Siófokról jelentik: Endresz György és Magyar Sándor, a Justice for Hungary diadalmos pilótái, a fővárosi ünneplés után a vidéki városok meghívásainak kívánnak eleget tenni. Legelőször is a Balatonra látogattak el, ahova Szalay bácsi Buick-kocsiján utaztak le.

Itt nagy közönség fogadta és ünnepelte őket. Az eredeti terv szerint körrepülést akartak egy hydroplánon folytatni, azonban ezt a vihar miatt el kellett halasztani. Délben a fürdőigazgatóság ebédet adott tiszteletükre, míg kilenc órakor hangversenyen jelentek meg.

Gergely

Írta: Hamvas József.

Nyári napsütésben csend alszik a falusi utcán. Az emberek kint dolgoznak a földeken. Remeg a levegőben a forró pára. Az ég kék tengere átfogja a világot.

A kocsmá tornácának árnyékában egyedül gunnyaszt a bozontos fejű suszter. Valahonnan pénzt kaphatott, mert fél liter bor áll előtte. De nem igen nyult még hozzá. Nem is természetesen a borivás. El szokta kínálgatni, de most nincs kinek.

Kijön a kocsmárosné, leül vele szemben az asztalhoz, odakönyököl, aztán nyugodtan kérdi:

— Hallod-e, Fejkó, mi lesz a cipőmmel?

Felüti a szóra fejét az ember és nagy, nyílt nyugalommal feleli:

— Megcsináltam.

— Igen ám! Megcsináltad, de csak a jobb lábra valót. Hát most, hogyan viseljem, ha nincs meg a párja?

— Csinálok mást. Sokkal szebbet.

— Csinálsz ám, a bolond eszedet! — patlant föl az asszony. — Abból is csak a jobb lábra valót. Nem kellett volna téged a Lipótmezőről elereszteni, hogy ilyen csapása légy a falunak! Hát csinálsz-e, vagy nem?

— Egészen új divat lesz. Ugy simul a lábára, mint a hab.

— Annak a párját csináld meg, ami megvan!

— A körülmények találkozása nem engedi. Azt nem lehet!

A suszter pedig kinézett az erős verőfénybe és csendesen mondta:

— A körülmények találkozása nem engedi.

Amint így ül a nagy csendben, az udvaron át hetke járású, széles vállu nagy ember lépked feléje. Rápillant a suszter, megismeri, de nem látszik rajta, örül-e jöttének.

— Szerbusz, Ferenc! — veti oda a nagy ember a szót. Pedig a suszter nem nagyon szeretette, ha Ferencnek szólították.

— Szerbusz, Gergely! — felelt rá kedvet-

lenül. — Gyere, igyál a boromból!

— Megtenném, ha nem is kínálnál. Ismersz már? — Odalépett, elkapta a boros üvegnyakát és egy hajtásra megitta a félliter bort.

— Kell még? — kérdezte elgondolkozva a suszter.

— Majd aztán. — Leült vele szemben. — Van-e pénzed?

— Van.

— Adj egy pengőt!

— Nel — Kotorászott a mellényzsebében, aztán odatolta neki a pengőt. Gergely félkörben végigcsuszította az asztalon, aztán zsebre dugta.

— Jól van. Most aztán mondd meg igaz lelkedre, láttad-e a Molnár Móclit az özvegy tanítóék háza körül?

A suszter felvetette rá tekintetét és úgy meredt, mintha mély kutba nézne.

— Hallod-e, mit kérdeztem? szolt rá ingerülten Gergely.

— A körülmények találkozása nem engedi, — felelte nyugodtan a suszter, olyan meggyőződéssel, mintha eskü alatt vallaná.

A nagy, szélesvállu ember felállt dühében, hogy jobban elkaphassa a susztert, aki látta, mi készül, de meg se rezdült. Amint kinyúlt utána Gergely és megfogta két vékony karját, még el is mosolyodott hozzá:

— Meg akarsz verni? A körülmények találkozása nem engedi.

— Mit beszélsz össze-vissza, te bolond!

— Amit mondtam, olyan igazság, mint a pecsét. Ott jön a Mócli, kérdezd meg tőle magától.

Gergely eleresztette a vékony bolondot és az uccabéjart felé fordult. Ott lépkedett be a molnár kövér, nagytestű fia, akit Móclinak hívtak még németesen, mert az apja német vidékről származott ide és motoros malmával szép pénzt keresett annak idején, mikor ezen a vidéken még csak vízi molnárok éltek. Aztán, hogy meggazdagodott a német molnár, magyarrá lett, földre ehült, birtokot szerzett, ma jómódu gazda.

Hanem Gergely most nem kötekedésből

fente rá a fogát. Ez az erőszakos, dologkerülő legény az özvegy tanítóé házához zsarolta a legkönnyebben, ott nem volt férfi, aki elriasztja, aztán már úgy híresztelte, hogy a tanítóé leányát elveszi feleségül.

De megjelent a ház körül Mócli és nagyon is meg lehetett látni rajta, hogy mennyire szerelmes a Margitkába. Persze, hogy megörültek a Móclinak, jóra való ember, pénzes, szelíd természet, aztán ezzel megszabadulnak a Gergely élőködésétől is.

Gergely érezte, hogy neki a Móclit le kell törnie, különben maga pusztul bele. Azért most, hogy jött a Mócli, kilépett a kocsmasztal mellől és elébe ment az udvarra. Megállt előtte és szétvetette a lábát:

— Merre jársz itt, Mócli? — kezdte fenn.

— Éredj a dolgozra! — felelte Mócli, akinek talán egyébként is rossz kedve lehetett ma, de Gergelyről tudta, mennyi keserűséget okozott a tanítóéknak.

Gergely keményen rácsapott ellenfele mellére, de az állta az ütést, meglökdítette a karját és úgy taláta kupán Gergelyt, hogy hármat is lépett tőle hol előre, hol hátra.

Mócli mintha megnőtt volna. A suszter gyönyörűséggel nézte. Gergely ütni akart, de félton megállt a karja, aztán hátrálni kezdett, egy ugrással bent volt a kocsmában. A suszter az ajtóba lépett és onnan nézte, mi történik.

Gergely az ivóba menekült és magára rántotta az ajtót. De a Mócliban már lobogott a harag, egyetlen rántással kitepte az ivó lóca-ajtóját, rávágta Gergelyre úgy, hogy a lécek Gergely fején repedtek szét és az ember nyaka a lécek közé szorult, mintha kalodában volna.

Mócli keményen fogta az ajtót és benne Gergelyt. Hirtelen eszébe jutott valami. Megindult az ajtóval és Gergellyel sebesen ki a kocsmából az uccára. A suszter bokázva táncolt utána. Tudta már hova mennek.

Csakugyan befordultak a szőlőhegynek a tanítóék háza felé.

Arad közönsége nyugodtan tekinthet

Dr. Moga Romulus rendőr- kvesztor nyilatkozata — az augusztus elseje elé

Letartóztatások Aradon — Mit akar a szovjet?

Az aradi rendőrség — mint megirtuk — tegnap az aradi ügyészségre kísérte át Bus Péter szabósegédet és Kiss Magda háztartásbeli leányt, akiket tettenértek, amint izgatott tartalmu röpiratokat terjesztettek. A két letartóztatott ügye ma került az aradi törvényszék vádtaácsa elé, amely a rendőrségi jelentésből megállapította, hogy a két előzetes letartóztatásban lévő kommunis tagyanus egyén napokon keresztül az aradi cukorgyár környékén osztogatott röpiratokat. A röpiratban főként a hadsereg tagjailhoz intéztek felhívást és arra biztatták őket, hogy a kaszárnyákban tartásnak gyűléseket maguk között kommunis tagsejteket alakítsanak meg, főként azonban tagadják meg azoknak a parancsoknak a végrehajtását, amelyet az augusztus elsejei vörös nap alkalmával az esetleges munkástüntetések fegyverrel való feloszlására kapnak.

Bár ugy Bus Péter, mint Kiss Magda a rendőrségen beismerték, hogy a románial kommunis tag aradi tagozata által aláírt röpiratokat terjesztették, a vizsgálóbírói kihallgatás alkalmával tagadták a terhükre rótt büncselekményt s kijelentették, hogy nem volt tudomásuk azoknak az iratoknak a tartalmáról, amelyeknek szétosztását szivességből vállalták.

Az aradi törvényszék vádtaácsa mindkettőjük előzetes letartóztatását helybenhagyta.

Moga dr. kvesztor nyilatkozata

Az augusztus elsejei vörös-nappal kapcsolatban munkatársunknak alkalmá volt beszélgetést folytatnia Moga Romulus dr. rendőr-kvesztorral, aki a következő megnyugtató kijelentéseket tette:

— Az aradi rendőrkvesztura a bucaresti központi rendőrigazgatóság utasításának alapján már napokkal ezelőtt megtette mindazokat az intézkedéseket, amelyek egy esetleges tüntetés megelőzésére és elfojtására szükségesek voltak. Azok a letartóztatások, amelyekről egyébként a lapok már beszámoltak, csak óvintézkedő jelleggel bírtak. A rendőrség munkája kielégítő eredménnyel járt és bátran állíthatom, sikerült elérni azt, hogy **Arad közönsége nyugodtan tekinthet augusztus elseje elé.**

— Az esetleges rendbontókkal szemben — folytatta nyilatkozatát a rendőrkvesztor — a legszigorubban fogunk elbánni és minden esetleges megmozdulást csirájában fojtunk el. Az aradi rendőrség, mint a múltban, most is fenn fogja a rendet tartani.

A londoni Morning Post jelentése szerint a szovjet augusztus elsejére az összes európai országokban nagyarányú tüntetéseket készít elő.

Főként arra számítanak, hogy Németországban sikerül a tömeghangulatot odáig vinni, hogy polgárháború törjön ki. Ennek elősegítésére ma olyértelmű utasítást adtak ki Moszkvából, hogy a Németországba szállított orosz árukat minden áron el kell adni, hogy ezáltal megfelelő pénzüsszeghez jussanak a mozgalom vezetői és hívmódon a németországi moz-

A kenyérárak, a vízkérdés az interimár-bizottság ülésén

Aktuális kérdések a tárgysorozatban

Aradváros interimár bizottsága holnap ülést tart Radu Cornel dr. interimár bizottsági elnök elnöklété alatt. A tárgysorozat pontjai az aktuális és a város közönségét közelről érdeklő kérdések, így a kenyér új árának megállapítása, a cukorgyár elleni panaszok megvizsgálása. Azonkívül a tisztviselők lakbérpótlék kérdésének rendezése, új uccasítások a külvárosban, továbbá az elnöki jelentés. Külön figyelmet érdemel a legaktuálisabb problémának, a város vízszolgáltatásának, az ivóvíz tisztításának és az ivóvíz élvezhetővé tétele kérdésének meztárgyalása.

galmat megfelelően lehessen finanszírozni.

Ezzel egyidejűleg a szovjet ügy határozott, hogy mindazokat az árukat, amelyeket nem sikerül eladni, Oroszországba kell visszaszállítani.

Bucurestiből jelentik: A sziguranca és a CFR igazgatósága nagy apparátussal fogott hozzá annak kinyomozásához, kik követték el tegnapelőtt az ország különböző részeiben a vasuti bombamerényleteket. Eddig a nyomozás csak Romanciuc besszarábiai faluban járt eredménnyel, ahol a személyvonat ellen követték el bombamerényletet. **A tetteseket a hatóságok kinyomozták és letartóztatták.** A neveket még nem hozták nyilvánosságra, de a sziguranca jelentése szerint remény van arra, hogy a Romanciucban letartóztatott terroristák útján az egész bijszövetkezetet leleplezik és megakadályozzák a további merényletek elkövetését. Annyit már biztosan tudnak, hogy a vasuti merényletek kommunis tag terroristáknak a mű-

ve. Az is valószínű, hogy a merényletekre a moszkvai kommunis tag párt adott ki intézkedéseket. Tighinában tegnap elfogtak két elegánsan öltözködött férfit, akik csak oroszul tudnak s akikről azt hiszik, hogy egyenesen Szovjetországból jöttek át a merényletek megszervezésére.

Megakadályozzák a merényleteket

A rendőrség és csendőrség széleskörű intézkedéseket foganatosított a további merényletek megakadályozására. Nemcsak az összes vasuti vonalakat, hanem a vasuti raktárakat is őrzik, mert a letartóztatottak vallomása szerint a raktárak felgyújtása és szétrombolása is tervbe volt véve augusztus elsejére. **Katonák különítményeket rendelnek ki a fegyintézetek és börtönök őrzésére is,** miután jelek mutatkoznak arra nézve, hogy a kommunis tagok augusztus elsején megkísérlik a foglyok kiszabadítását. Az ország egész területén tegnap délig több mint hatszáz kommunis tag tartóztattak le.

Bucurestiből jelentik: Az augusztus elsejei „vörös nap”-pal kapcsolatos preventív intézkedések az egész országban folyamatban vannak. A letartóztatottak száma mára ezerre emelkedett. Tighinában ismét letartóztattak 14 személyt, akikről kiderült, hogy összeköttetésben állottak a GPU-val.

A Graf Zeppelin

visszatér az északsarki utról

Az utazás zavaró incidens nélkül folyt le — Keresztelő az északi sarkon — A világűr egy földre jutott vándorát is keresik a Zeppelin utasai — Holnap ismét Leningradba érkeznek a léghajó Erdekes részletek az eredeti utinaplóból

A Graf Zeppelin északsarki utjáról szikratáviratokban számol be és az eddigi utról módunkban áll az alábbi naplórészleteket közölni:

— Miután elhagytuk Gótenland keleti részét, amelynek legészakibb pontját 12 órakor értük el, egy csodálatos utazás kezdődik, amely Revalon, a burgonyák köztársaságának fővárosán át vezet, mint ahogy azt az oroszok hívják. Innen egy kis kanyart teszünk és Helsingfors fölé haladunk el, amelynek függő kertjei és gazdag terei alattunk usznak el. Csodálattal állunk a szinte mesebeli képek előtt. A város hatalmas erődítményei az égnek irányított ágyúcsövekkel, úgy hatnak ránk, mint egy játék-vár, amelyben ólomkatonák strázsálnak. Átrepülünk Finnországon és öt óta negyvenöt perckor elhaladunk Narca városa fölött. Ujból orosz földön vagyunk. A határ mindkét oldalán hatalmas zászlók merednek az égnek. Az egyik oldalon a vörös szovjet zászlók, míg a másikon Finnország fehér-kék lobogói.

— Egyre inkább közeledünk a sarkvidék felé és megkezdjük az előkészületeket a Graf Zeppelinnek az északi sarkon való megkereszteléséhez, amelynek dr. Eckener különös fontosságot tulajdonít. A levegő egyre érezhetőbben lehül. Reggel óta a hőmérséklet 25 fokról 15 fokra esett. Az időjárás egyébként eddig kedvező volt. Reméljük, hogy a sarkvidéken sem fogunk viharok utólrni és

Dr. ECKENER

az eddigi jelentések szerint Novaja Zemlján, ahova holnap reggel érkezünk, az elképzelhetően legjobb az időjárás. Ugy a legénység, mint az utasok a legjobb hangulatban vannak.

Utinaplóinkban Leningrad elhagyása a következőképpen van följegyezve:

— Reggel kilenckor hagyjuk el Leningradot és egy óra múlva már a tenger tüköröz vissza a Graf Zeppelinre. Miután ismét a szárazföld fölött haladunk a táj egész szibériai színezetet kap. Órák hosszat még embernek a nyomát sem látjuk. Néha-néha feltekint egy-

egy benszüllött és amikor meglát bennünket, ijedten kapja kezét a fejéhez, mint valami természetfölötti lény elől, szalad el kunyhójába. Milyen óriási is ez az ország! Szajatosero városától keletre egy hegyet veszünk észre, amely nincs a térképen megjelölve. Eckener dr. a Spitzenberg nevet adja neki. A hegy magassága nem haladhatja meg a négyszáz métert.

— Tizenegy órakor érkezünk meg Petrosavolskbe, amely az Omega tenger partján fekszik és amelynek teljesen szibériai jellege van. A templom előtt hatalmas térség van, amelyet minden valószínűség szerint sportcélokra használnak fel. Tizennégy óra körül repülünk át a Fehér-tenger fölött és csakhamar hét hajóval találkozunk, amelyek közül kettő német. Ezt abból a pokoli lármából tudtuk meg, amelyet láttunkra szirénájukkal előidéztek és arról, hogy a legfantasztikusabb rendetlenségben lobogtatták felénk zászlóikat. Tizenöt órakor érkezünk meg Archangelskbe, ebbe a városba, amely jórészt fából épült. Csak a templomokat és a középületeket építették itt kőből. Archangelsk után óriási fetelepeket látunk, amelyek egészen a tengerig elkísérnek. Itt ér utól bennünket utunk kezdete óta, először köd, amely csak órák múlva hagy el. Husz óra huszöt perckor érkezünk el a sarkvidékre. Ezt az eseményt nagy örömmel fogadjuk és sonkával, turóval, felvágottal és borral ünnepeljük meg. A rádió svéd népdalokat hallgatunk.

A Zeppelin egyébként már elrepült a Taymir-félsziget fölött is. Itt említjük meg, hogy mintegy husz évvel ezelőtt a Taymir-félszigetre egy hatalmas uranolit esett, amely több ezer rénszarvast pusztított el, majd pedig eltűnt a maga ásta kráterben. Ez az uranolit szinte egy kis hegy volt. Eddig azonban ennek az uranolitnak még nem sikerült nyomára bukkanni. Jó idő esetén a Zeppelin utasai a Taymir-félszigeten is kutatásokat fognak végezni abban a reményben, hogy sikerül az uranolitot felfedezniük.

Hamburgból jelentik: A Hamburg-Amerika hajóostársaság közli, hogy a Zeppelin ma elszállt Novaja-Zemlja szigete fölött és innen elindult Leningrad felé, ahová holnap érkeznek meg.

Weygand Tibor esete egy aradi urileánnyal

Izgalmas incidens az aradi nyári színház kulisszái mögött.

Érdekes, intim epizód hozott össze ma este Weygand Tiborral. A nyári színház kulisszái között javában folyt az előadás. A nézőtérrel hátrány, igaz csengésű kacagás moraja hangzott fel... Steinhart játszik, kacagta, mókázik... Amint belépek az elsőtétített színpadra, a háttérben tárva-nyitva álló hatalmas kapu felől a marosparti esti szél halk veszekedés hangját sordorja felém. Az incidens szereplői ott állnak a nyitott ajtóban. Fehérruhás, elegáns, nyulánk fiatal leány és egy szmokingos, sápadtarcu fiatal ember. Észre sem vettem, hogy mellettük állok és a nő izgatott hangját hallgatom:

— A rádióban szerettem bele a hangjába... Azelőtt sohasem láttam, csak fényképeken... Ma este jöttem rá, hogy megcsalt, becsapott... Jöj-jön csak a lámpához, hogy jobban láthassam és mondja meg, látott-e engem valaha? A nő hang elcsuklott. Se szó, se beszéd, kézenfogta a megdöbben arcú fiatalembert és az ügyelői pult lámpájához vonzolta. Most kezdett csak érdekelni a dolog, utánuk mentem...

A lámpa fénye erősen megvilágította az ismerős arcokat. Weygand Tibor — mondanom sem kell, hogy ő volt a fiatal ember — halk, csillapító hangon (amely olyan biztonsággal tud a női szívekhez férközni) bizonygatta folyvást, hogy ő sohasem látta a fiatal urileányt, akit én azonnal felismertem. K. M., az aradi társaságok ünnepelt csillaga, most már remegő hangon folytatta:

— Persze, hogy nem látott soha... Pedig mikor legutóbb Budapesten voltam, levélben randevut kértem magától — amire maga nem jött el... De valaki más jött el maga helyett... A hasonlatosság megtévesztő volt, miután csak képeken láttam... És a hangja is... Magvarázza hát meg kérem!

A nagyon is népszerű Columbia-sztár arca őszinte megdöbbenést, csodálkozást árujt el és tovább bizonykodik:

— Nem tudom, hogyan történhetett! Esküszöm, hogy semmiről sem tudok! Sohasem volt a kezemben az ön levele kisasszony! Bocssáson meg, de nem értem a dolgot!

A feltűnően csinos urilány most hirtelen engedte Weygand kezét. Nagyon jól láttam szememben a csillogó könnyeket. Kisurrant az ajtón minden további nélkül... Eltűnt az éjszakában.

Most elérkezettnek láttam az időt, hogy megfűdjek egyet-mást a dologról...

Weygand Tibor azután készséggel szolgált a rejtélyes szerelmeslevél-história megoldásával:

— Rettenetes elfoglaltságom az oka mindennek! Az unokaöcsém kezeli a levelezésemet. Fel-tűnően hasonlít rám és már több ízben összetévesztettek bennünket. Tipikus Weygand-mosolya van neki is... Így történhetett, hogy — ő ment el a randevúra helyettem... Sohasem akarok udvariattannak látszani, de a népszerűség-hajhászás sem az én mesterségem... Csak addig vagyok színész, amíg a színpadon vagyok, vagy a stúdióban, de amint lemosom a festéket arcomról, leve-tem a színész-álarcof is...

— Hogyan jutott hát ehhez a „maszkhoz”? — Kérdeztem.

Csillogó szemre merengő lesz és egy kissé melankólikus hangon mesél:

— Az édesapám magasrangú katonatiszt volt... Az ő halála után teljesen tönkrementünk... Nem maradt senkim, csak az édesanyám, akiről gondoskodnom kellett. Ma munkát kapni, az valami elérhetetlen ábránd... Beiratkoztam a Színházakadémia... Aztán felfedeztek...

— Egy asszony fedezett fel: Jäger né. Az ő tanítványa voltam, s még ma is ő irányít pályámon. A stúdióban fűtőművészt kerestek. Biztatott, hogy jelentkezsem, azután ha bejutok, majd csak alkalmam nyílik hangomat érvényesíteni. Ugy is volt... Polgár Tibor kezébe kerültem, azután jött a többi magától... Az egész világot bejártam már... Londonban, Párisban énekeltem, voltam Amerikában is. Négy nyelven beszélék, az angolt úgy hadarc... mintha anvanyelvem lenne...

Több száz éves emberi csontok az aradi liceum udvarán

A munkások különös lelete javítás közben

Az aradi Moise Nicoara lyceum udvarán dolgozó munkások, akik a csatornázási munkálatokat végzik, ma délelőtt munka közben különös leletre bukkantak. Az egyik munkásnak az ásója ugyanis emberi csontokba ütdött és csakhamar megállapították a munkások, hogy egy emberi koponya fekszik előttük. Amikor tovább ástak, még emberi csont-

tokat is találtak. Az esetről azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, ahonnan Jelelean kommisszár szállott ki a helyszínre. A vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy bűntényről szó sem lehet, annál is inkább, mivel a csontok többszáz évesek. Egyelőre azonban rejtély tárgyat képezi az, hogy a többszáz éves csontok hogyan kerültek a lyceum udvarába.

Meglopták a budapesti cseh követet

A hálókocsi ablakán emelték ki a nadrágját, amelyben nagyobb pénzösszeg volt

Budapestről jelentik: Vaclav Pallier budapesti cseh követ Kassáról Budapestre jövet hálókocsiban utazott. Rudas állomásonál a követ a legnagyobb megdöbbenéssel vette észre, hogy egy kéz nyul be az ablakon és nadrágját, amelyben ötszáz pengő és 3300 csekkorona volt, egész egyszerűen kiemeli.

Közben a vonat elindult és a követ csak a következő állomáson tehetett jelentést a lopásról. A rendőrség megállapítása szerint, a lopást egy kézzubonyos munkás követte el, aki az üres nadrágot Rudas állomáson hagyta. A tolvaj elfogása minden valószínűség szerint a közeljövőben megtörténik.

El Aradon két ember, akik hatvan éve róják egymás mellett az Élet útjait...

Gyémántlakodalom, amellyel egyidejűleg ezüst lakodalmát üli a jubiláló házaspár leánya — Csendes emlékezés a multra, a hatvan év előtti Aradra, amikor még arany volt az élet

Egyszerű, csinos polgári otthonában ünnepli holnap két becsületben megöszült, egymás mellett hűségesen megöregedett ember gyémántlakodalmát. Meister Adolf és neje, született Wolfner Karolin hatvan évi csendes házasesetre tekinthetnek vissza. Ritka embernek adatott meg, hogy ilyen hosszú időt tölthessen el azzal, akit élettársául, sorsának jóban-rosszban osztályosául választott ki. Meister Adolfnak és feleségének megadatott az a kedvezmény, hogy életük késői alkonyán is kéz a kézben, egymást támogatva haladhassanak az élet útján.

Meister bácsi éppen a háza előtt sétált, amikor felkerestem az ünneplő idős házaspárt. Esti sétáját végezte, de örömmel szakította meg, hogy elmeséljen egyet-mást a csendes, folytonos munkálkodásban eltöltött évekről, amelyeket maga mögött hagyott. Odabenn a tisztá, csinos ebéd-lőben kedves, jószágos arcú idős hölgy fogad. Szemembe ötlök az asztalon az Aradi Közlöny mai száma, Meisterné észreveszi tekintetemet és mosolyogva teszi elém, hogy azon jegyezzessék. Meister Adolf azonnal belekezd a mesélésbe:

— Egyidősek vagyunk, kérem. Mindketten nyolcvankét évet hagytunk már a hátunk mögött. Hatvan esztendővel ezelőtt esküdtünk Aradon örök hűséget egymásnak, azóta egyhuzamban Aradon laktunk. Szívünkhöz nőtt ez a város, itt éltük le egész életünket csendben, szerényen... Három háborút éltem át, persze a másik kettőnek emléket elmosta a nagy világegés...

Majd a gyermekeiről beszél, unokákról, sőt a kis dédunokáról is:

— Egy fiam, négy leányom van és kilenc unokám. A fiam a legidősebb, aki már a hatvan felé ballag. Az egyik leányom Párisban él, ott születtek a gyermekei is. Minden évben hazajön, meglátogat bennünket. Most két esztendeje nálunk tartották az ezüstlakodalmukat. Holnap ünnepünket azt teszi még bensőségebbé, hogy Pankotán élő leányom velünk tartja az ezüstlakodalmát. Az volna szép meglepetés, ha Párisban élő leányom is hazajönné erre az alkalomra.

Azután előkerült a múlt, a régi szép idők megmaradt emlékei, amikor Urbányi volt a főkapitány Aradon és Salacz a polgármester.

— Nagy dolog volt az kérem, amikor engem

— Még egy diszkrét kérdést... A fáma azt súgtogja, hogy nős, sőt gyermekei is vannak...?

Weygand kislíusan elmosolyodik. Huszonöt éve dacára, nagyon gyerekesen hat ez a mosoly. Hangosan mondja:

Salacz polgármester ur kinevezett a városi adó-ügyszőz 600 forint fizetéssel. Arany idők voltak azok... Harminkét évet töltöttem el a város szolgálatában, azután 1921-ben nyugdíjazták.

— Abban az időben a német nyelv dominált Aradon. Az uccanevek, hivatalok, kultura, minden német volt. Az iskolában is csak németül tanultunk... Azután jött a magyar és most román... Sokat változik a világ hatvan esztendő alatt... De mi — úgy érzem — semmit sem változtunk. Hígyje el kérem, úgy elrepült ez az idő, mint egy nap... Szívesen kezdeném újból... — itt a feleségére néz, megértően, szeretetteljesen összevillan két jószágos szempár.

Egy hat év körüli kisfiu megérkezése vet véget beszélgetésünknek. Csillogó szemmel, vidáman toppan be a szobába, husz golyócskát nyert a délután folyamán, azt mutatja. A dédanya arcára büszke mosoly vonul, együtt számolja a golyócskákat a gyermekkel... Valami meleg, jó érzés tölt el, amint kilépek az uccára a szitáló, hideg esőbe. Odabenn olyan jó meleg volt... Ezt a meleget hoztam magammal, egy szem parazsat a békés családi otthon tüzehelyéről, amit már hatvan éve élesztgetnek és ami sohasem alszik el... —yl.

Egynapos péksztrájk Kolozsváron

Ma reggelre kenyér nélkül maradt a város

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári pékek a kenyérbélyeg-rendelet miatt, tegnap este elhatározták, hogy sztrájkba lépnek. Az összes pékek beszüntették a munkát és ma reggelre a város kenyér nélkül maradt. A péksztrájk nagy zavarokat idézett elő a város kenyérellátásában, délre azonban már javult a helyzet, mert a pékek ismét felvették a munkát, abban a reményben, hogy a hatóságok mégis csak könnyíteni fognak helyzetükön.

— Minden ellenkező híreszteléssel szemben, sem nős nem vagyok, sem vőlegény... Még csak — szerelmes sem!... De nem zárkozom el a házasság gondolata elől... Ami késik, az nem mulik... Cs. P.

H I R E K

Ez is egy rádióműsor

Az egyik német magazinban olvasunk egy rádióműsört, amely nekünk is eszünkbe juthatott volna. Annál is inkább, mert nálunk már kevésbé lenne — paródia.

Hétfő: 5.15: Zenés ébresztő. Villamoscsörömpölés közvetítése gramofonlemezekkel. 10: Mezőgazdasági előadás a Filoxera-tanulmányozó Szindikátus külön tanfolyama keretében. Dr. Hartkopf Max előadása: Miből él a szőlőtetű? 12: Portugál nyelvóra. 14: Gyermekdelután. Fáni néni a zöld disznóról mesél. 17: Gramofonhangverseny. 1. Meg kell a szívnek hasadni (tangó). Ne bőgi, ne bőgi (blues). Ftyepetveretyetye (fox trot). Lággyagy Ernő és szalonzenekara. Röfrént éneklő: Frász Tibor. 19: Gramofonhangverseny. 20: A tegnapi időjárás, vizállás és hírbükek.

Kedd. 10: Arnulf a rettenthetetlen (mesejáték a stúdióból). Rendező: Analiabéta Ervin. Ezután a körülbelül 12.10: Háztartási tanácsadó. Juli tanti a rántott pacal befőzési módjait ismerteti. 14: Gramofonhangverseny. 16: Hangverseny gramofonnal. 18: Gramofonkoncert. 19: Népies helyszíni közvetítés: Alkonyati tehénbűvés az akáciombos faluban. Rendező: Dr. Bamba Ubul. 21: Berlin közvetíti Bécsset. 22: Bécs közvetíti Berlint. 23: Königswusterhausen közvetíti Königswusterhausent. 24: Esti torna.

Szerda. 10: Mezőgazdasági előadás: A szarvasmarha lelki élete. Előadja: Vad Vilmos főagrártanácsos, mezőgazdasági szövetkezeti ügyvezető igazgató-helyettes. 11: Vogul osztrák nyelvóra. — 12.10: Ritmikus fogtiszítás. 14: Milyen idő volt tavaly ilyenkor? A Wolff-ügynökség hírei és a türelem megpatanó huraj. 17: A Niebelinkek (történelmi opera-ciklus). 19: Légköri zavarok gramofonlemezekről. 20: Zongorahangverseny. Előadja a stúdióból Dilettáns Putyuka. 21: Könyvnyű zene, illetve könyvnyű a zenének.

Csütörtök. 10: Gramofonhangverseny. 11: Népesedési viszonyok Felső-Tanganyikában és Fokföldön. 11.30: Titánfi Zalán élete és költészete. (Emlékkünnep az ismert nevű költő halálának 29. évfordulója alkalmából). 12: Madártani előadás: A gémek társadalmá egykor és most. 13.10: Szimfonikus hangverseny. Előadja a Sedette-Vedette kuartett. 13: Perzsa óra. 16: Tangó-dalok. Előadja Rezgő Rezső. 1. Magának írom ezt a fizetési meghagyást. 2. Rózsika-Bózsika. 3. Irénke-Birénke. 4. Mancika-Pancika. 5. Dögölj meg édes, ha már nem szeretsz. Kiséri a Fejetlen szalonzenekar. — 17.30: Gramofonhangverseny előlről. 19: Gramofonhangverseny oldalról. 20: Svéd torna. 22: Naná nem gramofonhangverseny. És így tovább.

— **IDŐPROGNÓZIS.** A szelek gyengülése és lassu felmelegedés várható.

— **A közigazgatási vezérfelügyelők értekezlete a belügyminisztériumban.** Bucurestiből jelentik: A belügyminisztériumban ma értekezletet tartottak a közigazgatási vezérfelügyelők. Az értekezleten a költségvetési leépítést és az egyes helyeken lefolytatott vizsgálatok eredményeit tárgyalták meg.

— **Megoperálták az angol liberális párt vezérét.** Londonból jelentik: Lloyd George-on, az angol liberális párt vezéréen ma otthonában operációt hajtottak végre. Az operáción megjelent lord Davon, a királyi család orvosát is.

— **Visszakapta nyilvánossági jogát a váradai református leánygimnázium.** A vallás- és közoktatásügyi minisztérium folyó évi július 23-án kelt rendelkezésével, a nagyváradi református leánygimnázium nyilvánossági jogát visszaadta. Az intézet úgy az egyházi, mint az állami tanügyi hatóságok egybehangozó megállapítása szerint, minden tekintetben a legkiválóbb eredményt mutatta fel. A múlt iskolai évben a kirendelt állami tanárok előtt olyan kitűnő vizsgát tettek a növendékek, hogy osztályismétlésre csupán egy növendék utasítottatott.

Halálra kineztek egy ártatlan embert

Borzalmak egy regáli községben — A bíró ulasítására addig vallatták, míg behalt sérüléseibe

Craiovából jelentik: Embertelen gyilkosság történt a Craiova melletti Barza községben. Vasile Tanase delulalai lakosnak dolga akadt Barza községben, ahová az esti órékban érkezett meg. Dumitrie Gheorghe községi bíró Tanaset gyanusnak találta, letartóztatta és Mitica Ulacu községi titkárral együtt vallatni kezdte. Csatlakozott hozzájuk később Preterianu Emil adóvégrehajtó, majd egy csendőrőrmester és csendőrkaplár, valamennylen azt akarták kivenni a szerencsétlen emberből hogy micsoda gonosz tevéket forralt a falu ellen. Vasile Tanase kétségbeesetten tagadott, de mitsem használt, a községi bíró annyaira fanatizálta val-

lato társait, hogy Tanaset reggel három óráig hajmeresztő kínzásokkal vallatták. Amikor látták, hogy semmit sem tudnak kivenni belőle, elhatározták, hogy a szomszédos csendőrőrsre viszik. Fel is tették a kocsiira, de alighogy elindultak az embertelenül megkínzott földműves meghalt.

A hatóságok egyelőre csak Preterianu Emil adóvégrehajtót tartóztatták le, a többi inkvizitor ellen folyik az eljárás. Vasile Tanase négytagu családnak volt eltartója. Teliesen ártatlan volt és azért kellett meghalnia, mert a jókedvében levő bíró fejébe vette, hogy a gyantlan emberen próbálja ki vallatói tehetségét.

Csak indokolt alapon történhetnek áthelyezések a CFR.-nél

Ionescu tábornok rendelete

Bucurestiből jelentik: A vasuti vezérigazgatóságnál az utóbbi időben igen sok vasuti tisztviselőnek áthelyezését a szolgálati érdekekre való hivatkozással indokolták meg. Az ilyenformán történő áthelyezések körül azonban nagymérvű szabálytalanságokat állapítottak meg és Ionescu tábornok, vasuti vezérigazgató most igen érdekes rendeletet adott ki amelyben körvonalozta, hogy a vasuti tisztviselők csak abban az esetben helyezhetők át szolgálati érdekből, hogyha az áthelyezés indokait alaposan alátámasztják. De még ilyen esetben sem történhetik meg az, hogy egy áthelyezett tisztviselőt egy éven belül valamely másik állomásra helyezzenek át. Természetesen ez nem vonatkozik a fegyelmi okokból, vagy saját kérelmére történő áthelyezésekre.

Ugyanez a rendelet intézkedik a kisebbségi vasuti alkalmazottak regátbeli áthelyezéséről és ennél az áthelyezés okául a nyelv elsajátításának alkalmát jelöli meg a vezérigazgató. Kiemeli azonban azt is, hogy ebből az okból történő áthelyezéseknél a vasut köteles az átköltözéssel járó összes költségeket megtéríteni.

— **Halálozás.** Grohier Ruppert volt vaggongyári művezető, életének 64-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése 30-án, csütörtökön délután fél 6 órakor lesz a felsőtemező halottasházából.

— **Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesóványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkiütések, kelések, furunkulusok** eseteiben a természetes „**Ferenc József**” keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérférfia meggyőződött arról, hogy a valódi **Ferenc József** viz hatása mindig kitűnően beválik. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **CFR körutazási jegyek Sándor Ferencnél.**

— **Tombolával egybekötött jótékonycélu mulatság Kovásznán.** Mária özvegy királyné Őfelsége fővédnöksége alatt álló Mircea gyermekvédő liga, Marieta Grozea urnő megbízásából, dr. Stroescu Vasile törvényszéki orvos neje, B. Karátsonyi Terézia főrendezése és a hivatalos közegek közreműködése mellett, 1931. július 25-én, Kovásznán, fényesen sikerült, tombolával egybekötött táncmulatságot rendezett. A tombolához hozzájárultak: Gróf Mikes Arminné, Bartha illatszerkereskedő, Ebergényi Gyula gyógyszerész, Kulhavi Frigyes, Puskás Ödön, Strobl Benkő, Kovács Dénes, Papp Sándorné, Körmöczky és Társai villamos-cég, Pitrof Aladár, Gloria-cég, Friedmann Bernát, Benke Benedek, Nagy Mária (Arad), Schafütli, Goc Bálint, Franculescu fűrdőtulajdonosok, Bene József, Magyarai Rezső, Gábor Dezső, Fusulan György, B. Karátsonyi Béláné, Imre Béláné és Zagoni Andrásné, kiknek a rendezőség szives adományaikért nyilvános köszönetet mond.

— **Dr. Bejan Romul prefektus lett.** Aradon általánosau ismert dr. Bejan Romul, aki annak idején, mint prefektusi titkár működött a megyeházán. Dr. Bejant a kormány most Háromszék megye prefekturájának élére delegálta, arra az időre, amíg a kinevezett prefektus szabadságon van.

— **Gyémántlakodalmát ünnepli ma Meister Adolf és neje született Wolfner Karolin.** A jubilansokat egész sereg gyermek, unoka és dédunoka veszi körül. Érdekessé teszi az ünnepet az, hogy ugyancsak ma ünnepli ezüttlakodalmát Weisz Mór (Pankotáról) és neje született Meister Irén.

Nyári vásár

Halatlan olcsóságok!

Szines tiszta len ruhavászón **60.— lej**
Tiszta len női zsebkendő ... **20.— lej**
Tiszta len férfi zsebkendő... **26.— lej**
és minden más nyári anyag hasonló árban

RUTKAY & BOTYE

felhívnomi üzletben
Arad, megyeházán szemben.

— **Esküvő.** Nagybánhegyesi Montágh Ilona holnap, július 30-án tartja esküvőjét a budapesti bazilika kápolnájában dr. Földváry Andorral.

— **Freund Zsigmond elhagyta az aradi ügyészség fogházát.** Az aradi törvényszék vádta nácsa — mint megirtuk — tegnap elrendelte Freund Zsigmond nagylaki kereskedő szabadiábra helyezését. A kereskedő ellen az volt a vád, hogy többszázezer lej értékű monopolcikket csempészett át Magyarországról, amelyet aztán Aradon értékesített. A vádta nács döntése alapján a kereskedő ma délelőtt hagyta el az aradi ügyészség fogházát, miután a kirótt 151 ezer lejös monopolbírságot az aradi monopolönökség megbízottjának jelenlétében az állam javára előjegyezték telekkönyvileg, a kereskedő ingatlanára.

— **Sulyos baleset Zsigmondháza.** Különös és sulyos kimenetelű baleset történt ma Silberg Ferenc 46 éves zsigmondházi lakossal. Silberg ugyanis egy kutat ásott, amellyel már tíz méternyi mélységet ért el. Munka közben — eddig még ki nem derített okokból — egy kő esett Silberg fejére, amelynek következtében a munkás koponyacsontja megrepedt. Silberg Ferencet azonnal a kórházba szállították, ahol operációt hajtottak végre rajta. Állapota rendkívül sulyos.

TÜZIFA legjobb minőségű
legolcsóbb árban
AUFRICHT fatelapon
Egy 51 dorong 520.— lejtől.

— **Bünyvádi feljelentés egy szalontai ügyvéd ellen.** A napokban érdekes és egyben meglepő feljelentés érkezett a nagyváradi ügyészségre. A feljelentő dr. Ormai Vilmosné, a vádlott, aki ellen a feljelentést megtette, dr. Hadházy Kálmán szalontai ügyvéd és a vád, a feljelentés alapja: 400.000 lej. Dr. Ormai Vilmosné ennek az összegnek az elsikkasztásával vádolja dr. Hadházy Kálmánt. Az ügyészség már átfutotta a feljelentést a kabinethez és a vizsgálóbíró a közeli napokban megkezdi a kihallgatásokat.

Vizumát és bucaresti-i ügyét

Sándor Ferenc menetjegyirodája intézi a legelőnyösebben.

Tizennégy éves rém szadista merényletei

A rendőrség nyomoz holléte után

Bécsujhelyről jelentik: Steinfeld községet egy tizennégy éves rém tartja izgalomban. A gyermeket nemrég hozták haza egy javítóintézetből és azóta már több gyermek ellen kísérelt meg szadista merényletet. Legutóbb egy hat éves kisfiút és egy hasonló korú kisleányt kezdett el fojtogatni, míg az utóbbi ellen erkökcstelen merényletet is el akart követni. A csendőrség most lázasan nyomoz a tizennégy éves rém után, aki nyomtalanul eltűnt és minden valószínűség szerint a közeli erdőbe vette be magát.

Visszaélések a CFR-nél

Vizsgálat Miculescu igazgató ellen

Bucurestiből jelentik: Néhány nappal ezelőtt, — mint az Aradi Közlöny jelentette — súlyos vádak alapján, vizsgálat indult meg Miculescu János, a vasuti vezérigazgatóság anyagbeszerzési osztályának főnöke ellen. A CFR vezérigazgatóságának fegyelmi bizottsága július 20-án vizsgálta felül az ügyet, amely szerint a megvádolt vasut-igazgató a szolgálatban hasznavehetetlen jegykészítő gépek rendelésével, több millió lej erejéig károsította meg az államvasutakat. A tárgyaláson a fegyelmi bizottság döntésének kihirdetését július 27-ére halasztották. Tekintettel arra, hogy a vasut egy magasállású tisztviselőjének becsületéről van szó, a fegyelmi bizottság nem hozott döntést az ügyben és közel négy órai tanácskozás után elhatározták, hogy Miculescu igazgató bünyőségének megállapítására vonatkozó határozatukat augusztus 10-én közlik a vasuti vezérigazgatósággal.

— Két kerékpár karambolja Aradon. Könynyebbfejta bicikliszerencsétlenség történt ma délután a „Dácia” kávéház előtt, amelynek az adja meg az érdekességet, hogy mindkét bicikli utasa nő volt. A városháza irányába haladt egy bicikli, amelyen Ádám Katica, Forray-uca 11. szám alatti lakos ült, míg vele szemben közeledett egy bicikli, amely a 2782 számot viselte és amelynek tulajdonosáról eddig még nem lehet közelebbit tudni. A 2782-es bicikli neki hajtott Ádám Katica kerékpárjának, amelyet felhorított. Az esés következtében Ádám Katica állán szenvedett könnyebb sérülést. A mentők beszállították a köz-kórházba, míg a 2782-es bicikli utasa személyazonosságának megállapítására bevezették a vizsgálatot, aki a baleset után — mielőtt meg lehetett volna állítani — kerékpárjával eltűnt a szerencsétlenség színhelyéről.

— Szabóiparosok szaklapja román és magyar nyelven. Érdekes és értékes vállalkozás indult meg Brassóban. A mai napon ugyanis megjelent a „Szabóiparosok Szaklapja” — Organul Croitorilor — Brasov, Str. Regele Carol No. 36., amelynek főcélja az, hogy a divátváltozásokról és szállításokról kellő időben informálja a szabóiparosokat. Különös fontossággal bír az is, hogy a havonként megjelenő lap az időnként szükségessé váló közhivatali, katonai, stb. rutinzati cikkek árlejtéseiről részletesen informálja a szabóiparosokat. Nagy jelentősége a lapnak, hogy két nyelven: románul és magyarul jelenik meg. Az izléses kivitelű, legújabb férfidivatot ábrázoló mintalapot mellékel. Valószínű, hogy a „Szabóiparosok Szaklapja” rövid időn belül minden erdélyi szabóiparos asztalán ott lesz.

— Házil evezős- és uszóverseny, valamint vízi rugby és egyéb látványos vízimókák láthatók a „Hellas” Sport Club vasárnap délután 4 órai kezdettel rendezendő vízisportpályán. Belépődíj nincs.

Az angol látogatás megszilárdította a bizalmat Németország iránt

Az angol államférfiak ma elhagyták a német fővárost — Küssöbön a francia politikusok látogatása — Lényegesen javult a nemzetközi helyzet

Hétfőn felszabadítják a pénzforgalmat Németországban

Berlinből jelentik: Macdonald angol miniszterelnök ma a tempelhofi repülőtérrel elhagyta Berlint. A repülőtér ez alkalomra lobogódiszt öltött és a bucsuzásnál megjelent Brüning Kancellár, Curtius külügyminiszter, valamint az angol nagykövet is. Az indulás előtt Macdonald barátságos hangon elbeszélgetett a német miniszterekkel, majd pedig 9 óra 58 perckor felszállt gépével a repülőtérrel. Röviddel a start után két kísérő gép indult utána.

Az angol miniszterek látogatása egyébként megszilárdította Németország iránt a nemzetközi bizalmat. Általában az a vélemény, hogy a nemzetközi megbeszéléseket a közeljövőben folytatni fogják. Ma az a hír terjedt el, hogy a francia államférfiak még a Népszövetség tanácskozása előtt Berlinbe utaznak. Az angol miniszterek látogatásának tudják be, hogy a német kormány a ma éjszakai minisztertanácsban már tárgyalni kezdte a pénzforgalom felszabadításának ügyét. Hír szerint a pénzforgalom felszabadítása már hétfőn meg is történik.

A hirtelen felszabadítással járó veszélyek

elkerülése végett minden valószínűség szerint különbséget fognak tenni a takarékpénztárak és a bankok között, vagyis a betétek és a folyószámlák között. Így minden valószínűség szerint a pénzforgalom felszabadítását egyelőre csak a bankforgalomban vezetik be.

Oldenburgból jelentik: A miniszterium elrendelte, hogy az állami és községi alkalmazottak, valamint a nyilvános testületek alkalmazottainak fizetését három részletben utalják ki. Így ezek az alkalmazottak augusztus elsején, tizenegyedikén és huszonegyedikén fognak fizetést kapni.

Londonból jelentik: Macdonald miniszterelnök ma délután Berlinből jövet, megérkezett a hondoni repülőtérre, ahol a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy a német miniszterekkel való megbeszélések sikerrel jártak. A tárgyalásokon minden aktuális problémáról, így békéről, leszerelésről, kereskedelemről, stb. szó esett. Hangsúlyozta Macdonald, hogy a munkát folytatni fogják, de egyelőre várják a bankárok jelentését, amelyet rendkívül fontosnak tart.

LEGGUJABB

A Ford-gyár beszüntette az üzemét

Szeptemberig szó sem lehet a megnyitásról

NEW-YORKBÓL jelentik: A késő éjjeli órákban érkezett szűkszavú távirati jelentés számol be arról a szenzációs hírről, hogy a detroiti Ford-gyár a mai napon beszüntette üzemét. A jelentés szerint új alkatrészeket többé nem gyártanak és a gyár harminchat nagy műhelye közül csak tizen-

egy műhelyt tartanak még rövid ideig működésben, ezek a meglévő alkatrészeket állítják össze. Szeptember elsejéig szó sem lehet arról, hogy a Ford-üzemek megnyissák kapukat. A Ford-műveknek ez a lépése nyilván a súlyos gazdasági viszonyokra vezethető vissza és világszerte nagy feltűnést fog kelteni.

Beleszaladt egy autó a személyvonatba

Az autó utasa szörnyethalt, a soffőr agyonlőtte magát

Prágából jelentik: A Königgrätz melletti vasutvonal egy olyan részénél, amelyet nem véd sorompó, ma délelőtt egy autó belefutott egy személyvonatba. Az autó pozdoriává tört és annak utasa, Kores Adél bécsi illetőségű uriasz-

szony azonnal meghalt, míg a soffőr csodálatosképpen megmenekült. A soffőr, akit lelkiifurdalás kínozott, mert a saját vigyázatlanságának tudta be a katasztrófát, egy óvatlan pillanatban revolvért rántott, azzal föbelőtte magát és meghalt.

— A szeszszindikátus országos kongresszusa Temesváron. Augusztus 1-én, illetve 2-án, az országos szeszszindikátus vezető emberei Temesvárra jönnek, ahol a szakmát érintő nagyfontosságú kérdésekben ülést tartanak. A gazdasági viszonyok következtében erősen leromlott szeszipar helyzete olyan, hogy csakugyan sürgős segítségre van szükség és ezért a temesvári összejevetelt szakörökben igen jelentékenynek tartják.

— Az aradi „Vulturul” vadásztársaság új tisztikara. Az aradi „Vulturul” vadásztársaság most tartotta meg rendes évi közgyűlését, amelyen a társaság új tisztikarát választották meg. A választás egyhangú volt és a tisztikar névsora a következő: elnök Borlodan György, alelnök Joanovits Emil, titkár Badescu János, pénztáros Fischer József, ellenőrök: Rotár János és Mitkyó Gusztáv. A választmány tagjai a következők: Bradean Constantin, Fischer Ferenc, Lázár Döme, Vernica György, Lapusca Tódor, Csatlós András, Lovassy Ernő, Regulás György.

— Egy halálos verekedés. Három hónappal ezelőtt halálos kimenetelű verekedés történt Borosjenőn. Egy korcsmai verekedés alkalmával, Csul János egyik haragosát fejbévágta, aki a szenvedett sérülések következtében meghalt. Az aradi ügyészség előzetes letartóztatásba helyezte emberölés címén és a vádpanács Csul vizsgálati fogságát már két ízben is meghosszabbította. Dr. Lepa Valér aradi ügyvéd ma kérelmet nyújtott be az aradi törvényszékhez, amelyben ötezer lej garancia ellenében kérte Csul János szabadlábrahelyezését. Tekintettel arra, hogy a vádlottnak Borosjenőn ingatlan birtokai vannak, a törvényszék vádpanácsa helyt adott a kérelemnek s elrendelte Csul János kaució ellenében történő szabadlábra helyezését.

— Kitiintetés. A világhírű OVOMALTINE tápszerkészítményéről ismert Dr. Wander & Co. Gyógyszer- és Tápszergyár romániai telepének igazgatóját, Friedmann Márton gyógyszerészt, Ófelsége a kereskedelem és iparügyi miniszterium előterjesztésére a „Meritul Comercial si Industrial” I. oszt. érdemrendjével tüntette ki.

A francia külügyminisztérium aktatolvaja

Milyen akták kerültek Lecca cuzista képviselő kezéhez — A diplomaták nincsenek jó véleményrel a kormányról

Bucurestiből jelentik: Megirtuk, hogy a francia külügyminisztériumban nagyarányú aktatolvásznak jöttek nyomára. Lecca, volt cuzista képviselő, aki már évek óta Párisban él, állott az aktatolvajok élén. A párisi ügyészség nagy apparátussal indította meg a nyomozást és a cuzista képviselő már hetek óta a párisi ügyészség fogházában várja a nyomozás befejezését. A párisi lapok szerint Lecca fontos diplomáciai aktákat szerzett meg a francia külügyminisztériumból és ezeket Bucurestibe szállította.

A bucaresti-i sajtó hasábjain most jelent meg a párisi aktatolvással kapcsolatban az első részletes tudósítás. A Dimineata minden kérdés nélkül közli, hogy Lecca volt cuzista képviselő három diplomáciai jelentést tulajdonított el a francia külügyminisztériumból.

Az első okmány, melyet sikerült Lecca volt cuzista képviselőnek megszerezni, összefoglalja a Bucurestiben akkreditált diplomáciai képviselők véleményét a Iorga-kormányról.

Kevés kivétellel az összes diplomaták nagyobb kedvezőtlen véleményrel voltak az új kormányról, sőt voltak olyan hangok, melyek politikai kalandnak minősítették az új kormányváltási kísérletet.

A második jelentés Mihai Popovici személyével foglalkozik. A különböző diplomáciai jelentések igen kedvezőtlen véleményt továbbítottak Párisba Mihai Popoviciról, aki ugyanazon időben a párisi bankkörökkel tárgyalta a nagy román kölcsönről.

A harmadik diplomáciai rapport, melyet eltulajdonítottak a francia külügyminisztériumból, Dinu Cezeanu személyével foglalkozik, akit a király hazatérése után Románia franciaországi követévé neveztek ki. Ez a jelentés, mint az előbbi kettő, szintén nem tulságosan hizelgő.

Ma még nem lehet tudni, milyen következményei lesznek a francia külügyminisztériumból ellopott diplomáciai aktáknak.

SPORT KÖZLÖNY

Kehrling nyerte meg Nagyvárad tenniszbajnokságát

A verseny még nem ért véget — Szépen szerepeltek az aradi versenyzők

Nagyváradról jelentik: Az NSE jubileárius tenniszversenyére népes mezőny gyűlt össze, többek között Kehrling, Bánó, Drietomszky, gróf Zichy, Ferenczy, Friedrich, Stolarow, Poplawszky neveit kell megemlíteni. A hölgyversenyzők között a legismertebbek Volkner, Sárkány, Tihanyiné, Ritscherné, Schréderne, Schlosserné. Természetes, hogy a külföldi versenyzőkön kívül, a legjobb román játékosok is felvonultak. Aradról a két kiváló hölgyjátékos, Aszlán Baba és Somogyi Klári vettek részt a versenyen, azonkívül Wechsler Leó is. Mint már a tegnapi számunkban jelentettük, az aradi versenyzők kivétel nélkül sikeresen szerepeltek. A nagyszabású verseny eddigi eredményei a következők:

Férfi egyes I. o.: (Nagyvárad bajnoksága.) Elődöntő. Bánó (BBTE)—Stolarow (lengyel) 6:3, 6:2. Döntő: Kehrling (MAC)—Bánó (BBTE) 6:4, 6:4, 7:5.

1. Kehrling, 2. Bánó, 3. Stolarow és Nedbalek.

Férfi páros. Elődöntő: Stolarow—Poplawszky (lengyel)—Bánó (BBTE)—Drietomszky (MAC) 6:4, 6:8, 6:3. Kehrling—gróf Zichy (MAC)—Ferenczy—Friedrich (MAFC) 7:5, 6:2. Döntő: Kehrling—gróf Zichy—Stolarow—Poplawszky 3:6, 6:0, 6:2, 6:2.

1. Kehrling—gróf Zichy, 2. Stolarow—Poplawszky, 3. Bánó—Drietomszky és Ferenczy—Friedrich.

A francia vízipóló-válogatottnak a csehek öt gólya ellen kettőt sikerült dobni

Hatalmas érdeklődés előzte meg a Prágában lebonyolításra kerülő Csehszlovák—Francia vízipóló-mérkőzést. Az érdeklődés annál is inkább érezhető volt, mert vasárnap, — mint ismeretes — a magyarok gyenge játék után 5:1 arányban győzedelmeskedtek feltek. A kedden lejátszott versenyt a csehek 5:2 arányban nyerték meg és ez az eredmény alkalmas az összehasonlításra; azt mutatja, hogy a magyarok formájukban visszamentek, míg a csehek sokat javultak. Igaz, hogy a franciák főerőssége, Padou és kivüle Dujardin sem szerepeltek a válogatottban, de a csehek győzelme ennek ellenére is imponáló. A csehek már 2:0-ra vezettek, amikor a franciák is rákapcsoltak és így a féldő eredménye 3:2 volt. Szünet után kidomborodott a hazai csapat nagyobb tudása és fölünyes játék után bebiztosították győzelmüket.

Női páros: Elődöntők: Volkner (lengyel), Sárkány (MAC)—Tihanyiné, Ritscherné (FTC) 6:4, 6:3. Schréderne, Schlosserné — Liszka, Marton 6:3, 6:3. A verseny ebben a számban még nem ért véget.

Vegyes páros: Welvart (NAC), Somogyi (AKE) — Cantacuzino (TCR), Schlosserné (TCR) 9:7, 6:4. Botez, Liszka — Drietomszky, Ritscherné 6:3, 5:7, 7:5. Liszka Mancu szép játéka döntötte el a meccs sorsát. Nedbalek, Aszlán — Brigics, Arató 6:4, 6:3. Nedbalek, Aszlán — Réti, Tihanyiné 6:4, 6:3.

Férfi egyes II. o.: Elődöntő: Ferenczy—Simon 3:6, 6:3, 6:2. Steiner—Wechsler 6:4, 4:0. w. o. Döntő: Ferenczy—Steiner 6:4, 6:4.

1. Ferenczy, 2. Steiner, 3. Wechsler és Simon.

Női egyes II. o.: Döntő: Ritscherné—Somogyi Klári 9:7, 6:2.

1. Ritscherné, 2. Somogyi, 3. Aszlán és báró Piret Bihainné.

Férfi egyes I. o.: (Jubileumi díj): Poplawszky—gróf Zichy 6:1 (6:0).

Elődöntőben vannak Kehrling, Poplawszky, Bánó és a Nedbalek—Stolarow mérkőzés győztese.

Női egyes I. o.: Elődöntő: Schréderne—Ritscherné 6:4 w. o. Volkner—Tihanyiné 1:6, 6:0, 6:0. Döntő: Schréderne—Volkner 3:6, 7:5, 8:6.

1. Schréderne, 2. Volkner, 3. Ritscherné és Tihanyiné.

Ö Uj finn diszkoszvető-rekord. Örevisiben az atlétikai versenyen a finn Kivi 1928-ban felállított saját rekordját (47.45) megjavította. Az új rekord 48.46 cm. Kivi bebizonyította, hogy még mindig egyike a legjobb diszkoszvetőknek és a magyar Remecz mögött a második helyet foglalja el, őt követi a magyar Donogán.

Ö Az MLSz Budapestet ajánlotta a Juventus—Spárta-mérkőzés színhelyéül. Mint ismeretes, a Középeurópai Kupáért a Juventus és a Spárta is startolt. A két csapat közötti első találkozás 2:1 arányú olasz győzelemmel végződött, míg a második mérkőzésen Prágában a hazai csapat a legminimálisabb arányban, 1:0-ra győzött, tehát a gólarány 2:2. A harmadik döntőmérkőzés színhelyét még nem határozták meg. A csehek Bécsben, az olaszok Svájcban szeretnék lejátszani a meccset. Az olaszok most Budapestet indítványozták, mire az MLSz táviratot menesztett az olasz szövetséghez, hogy 19-én készséggel megrendezik a döntő találkozást.

Átszervezés előtt a Bocskai

Debrecenből jelentik: A Bocskai mütette közzé a szokásos évi listáját, amelyen az szerepel, hogy a klub kiket tart meg és kiket tesz szabaddá. Érdekességénél fogva leközöljük ezeket a listákat:

Visszatartási lista: Hubai, Fekér dr., Moharos, Moóré, Markos, Vincze, Telesi és Mátéffy.

Átadási lista: Budai, Baik dr., Keveitzky, Villányi és Gyurcsó.

Szabaddá váltak: Farkas, Molnár, Bartók és Marosy.

Egyik listán sem szerepel Fábrián, Varga és Ormos neve, akikkel a Bocskainak hosszabb szerződése van.

A csapatban több ifjú erőt is fognak az ősszel már szerepeltetni, most fogják többek között az ungvári Tóthot és Remmert is kipróbálni.

Ö A Vasas Losoncon, a Nemzeti Zsolnán. Budapestről jelentik: Ugy a Vasas, mint a Nemzeti vasárnap Csehszlovákiában fog vendégszerepelni. A Vasas Losoncon, míg a Nemzeti Zsolnán talált elhelyezkedést.

Ö Az osztrákok Amerikában gyűtenek az olimpiai kiküldetésre. Az osztrákok olimpiai bizottság elhatározta, hogy a magyarok mintájára gyűjtést indítanak az Amerikába szakadt osztrákok között az olimpiai kiküldetésre. Remélik, hogy gyűjtés után sikerül összehozni legalább tizenkét ezer dollárt.

Ö Az uruguayi válogatott európai túrán. Az uruguayi válogatott, amely — mint tudvalevő — ugy Párisban, mint Amszterdamban és Montevideóban a labdarugás olimpiai győztese lett, a közeljövőben középeurópai túrát fog lebonyolítani. A túra főbb állomásai: Németország, Magyarország, Ausztria és Csehszlovákia.

Ö Csehszlovákia—Jugoszlávia válogatott labdarugó mérkőzés vasárnap. Vasárnap kerül sor Belgrádban a Csehszlovák—Jugoszláv válogatott labdarugó mérkőzésre. A mérkőzés favoritja természetesen a cseh csapat.

Ö Czégka Tibor az AAC új intézője. Az atléták választmányi ülésén Czégka Tibort, a közismert, szimpatikus, nagy tudású sportembert bízták meg az ügyek vezetésével. Czégka hozzáértése garancia arra, hogy a klub ügyei jó kezekben vannak és biztosak vagyunk abban, hogy a csapat ilyen kiváló intéző vezetése mellett sok sikert fog elérni.

Nagy tűz Józáshegyen

Három órai munkával sikerült elfojtani a veszedelmet

Az elmúlt éjjel hatalmas tűzriadalom verte fel az egyébként csendes Gurahonc mellett Józás községet. Egy óra körül Lupei Juon gazdálkodó arra lett figyelmes, hogy lángnyelvek csapnak az ég felé. Kiugrott az ágyából és segélykiáltására összesereglettek a szomszédok, akik nyomban hozzáálltak a már lángokban álló istálló és ház oltásához. Röviddel rá 30 tagból álló, pompásan felszerelt és felgyelmezett községet is megérkezett és egyesült erővel hozzáálltak a tűz oltásához. Az oltás nehezen ment, mert a közelben nem volt megfelelő mély kut, de ennek dacára is, aránylag rövid idő alatt sikerült a tüzet elfojtani. A tűzoltók munkája főleg arra terjedt ki, hogy a szomszédos veszélyeztetett házakat megóvják, ami sikerült is. A gurahonci önkéntes tűzoltók teljes sikerrel végezték munkájukat, ami elsősorban Dorca Savu igazgató-tanító és Oancea Nutu községi főosztályos, önkéntes tűzoltóparancsnokok érdeme.

A tüzeset miatt a csendőrség megindította a vizsgálatot, mert gyújtogatást gyanítanak, amit megerősít az is, hogy ugy az istállóból, mint a házból egyidőben csaptak ki a lángnyelvek.

TARKA ESEMÉNYEK

Stimson viccel

A német szandási tárgyalások során Stimson fogadta a Londonban élő amerikai újságírókat és külön udvariasságból meghívta az angol sajtó reprezentánsait is. A kihallgatás rövid volt, mert Stimsonnak nem igen akadt érdemleges mondanivalója, de elvégre az olyan államférfiúnak, akinek a szavára az egész világ felfigyel, mégis csak illik nyilatkozatot adnia a sajtó számára.

Stimson a fogadás legelső percében kijelentette, hogy érdemleges mondanivalója nincs és hogy a londoni konferencia nagyon rövid lesz. Az újságírók felvetették a kérdést:

— Azt akarja ez jelenteni, hogy a tárgyalások eredménytelenek maradnak?

Stimson nevetett:

— Erről nem beszélek, de hogy a londoni tárgyalások nem lesznek hosszúak, az világosan következik abból, hogy a francia urak nem bírják az angol konyhát, továbbá, hogy Angliában már a jövő héten megkezdődik a faldvadászat.

— Mi köze ennek a német pénzügyi válsághoz?

— El tudnak az urak képzelni olyan számottevő angol embert, aki a faldvadászat szezonjában hajlandó Londonban tölteni az idejét? Stimson nevetett, az újságírók vele nevettek.

A mércse a hibás... Ramadiér francia rudugró Párisban 4.035 métert ugrott első ugrásra. Talán még magasabbra is jutott volna, — de az ugróléc nem jelzett nagyobb magasságot. Érdekes, hogy ugyanez az eset történt meg pár évvel ezelőtt Berlinben. Ezren és ezren mentek ki a berlini atlétikai stadionba, hogy megnézzék Hoffnak, a norvégiek esoda-rudugrójának teljesítményét. Ezt a norvég könnyen meg is tette. 4.065 métert ugrott szintén előszörre. De ő sem juthatott tovább, mert a mérce nem jelzett többet.

Modern feketeszesz-gyár. A newyorki rendőrségnek most sikerült felfedeznie a legnagyobb titkos szeszgyárat. A gyár egy egyedülálló, látzólag lakatlan házban több mint két év óta működött. A szükséges tőkét az alkoholcsempészek bocsátották rendelkezésére, berendezése a legmodernebb volt és irodájában huszonöt tisztviselő dolgozott.

Bojkott alatt egy olasz tenorista. Lauri Volpi-t, a világhírű olasz tenoristát a fasiszták bojkottálták, mert nem akart olcsóbban fellépni, mint esténként 25.000 liráért. Volpi most Olaszországban nem énekelhet. A bojkott Volpi-nak is használ, Olaszországnak is. Volpi kénytelen külföldre menni, ahol többet kap mint 25.000 lirát s amellet akár csak Toscanini, az olasz zenei dicsőséget is hirdeti.

Villamoszék az árulóknak. A newyorki rendőrség most egészen új rendszerrel akarja biztosítani a kötelékébe tartozókat az alvilág bosszujától. Ismeretes, hogy a newyorki rendőrség tagjainak jórésze az alvilág banditái közül került ki. Ezek befurakodva ebbe az egyébként igen jó szolgálatokat teljesítő testületbe, csalnak, zsarolnak és az összes terveket elárulják a banditáknak. A newyorki rendőrség vezetősége most törvénytervezetet dolgozott ki, amelyet eljuttattak Hoover elnökhöz és amelyben villamoszékot követelnek mindenki számára, akiről kiderül, hogy valamilyen hivatalos testület tagja volt és összejátszott a banditákkal, alkoholcsempészekkel és egyéb a törvénnyel ellenkező cselekményt elkövető társaságokkal. Amerikában igen nagy szimpátiával kísérik az új törvénytervezetet.

Litvinov orosz külügyl népbiztos néhány hétig Karlsbadban kuráltatta magát. Ugylátszik, van protekciója. Azokat, akiknek joggal fekszi meg sokkal jobban a gyomrát a mai orosz helyzet, nem engedik ki az országból.

A német polgár sóhaja: Szükségrendelet tiltja, hogy hozzájárulhassak a bankbetétemhez. Szükségrendelettel felemelték az összes adóimat száz-husz százalékkal. Szükségrendelet akadályoz, hogy külföldre mehessek áruimat eladni. Hamar egy szükségrendeletet a gesszimizmus ellen, mert majd még kétségbeesem.

Öngyilkos lett egy aradi kereskedő

Groher Ruppert tragédiája — Gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el tettét

Tegnap este nyolc órakor jelentették az ügyeletes rendőrtisztnek, hogy Groher Ruppert 65 éves kereskedő Kossuth-utca 75. szám alatti lakásán megmérgezte magát és meghalt. A hatóságok részéről a helyszíntre Faur Gyula komisszár és Chirila Gábor detektív, valamint Plesa János dr. hatósági orvos szállott ki. A bizottságnak sikerült megállapítania, hogy az idős kereskedő husz darab luminál-pasztylát vett be hat óra körül, amely rövid idő alatt végzett vele. — Groher Ruppert tettét felesége vette észre, azonban ekkor az öngyilkos már nem élt. Mire a rendőri bizott-

ság kiérkezett, az orvos már csak a halált konstataálhatta.

Groher Ruppert egyébként levelet is hagyott hátra, amelyben felpanaszolja, hogy már hosszabb ideje asztmában szenvedett és tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el. Groher Ruppert még két évvel ezelőtt az aradi Astra-gyárban működött mint tisztviselő, ahonnan ekkor idős volta miatt elbocsájtották. Ez alkalommal Groher Ruppert százezer lej végkielégítést kapott, amelyből egy kis bodegát nyitott és ebből élt. Életét csak gyógyíthatatlan betegsége keserítette meg, amely miatt a legvégső lépésre határozta el magát.

Az aradi törvényszék törvényesít egy gyermeket, hogy törvényteleníteni lehessen

Paragrafus-körtánc a gyermek körül, aki valóféiben levő anyától és természetes apától származik — Érdekes döntés az aradi törvényszéken

Az aradi törvényszékhez igen érdekes kereset érkezett, amelynek előzményei nem mentesek frappáns fordulatoktól. A keresetet egy való féiben levő fiatal anya adta be gyermeke nevében, akinek részére gyermektartás megítélését kérte. A tárgyalás folyamán derült azután ki, hogy a gyermeket előbb törvényesíteni kell, hogy azután törvénytelené lehessen minősíteni.

Peti Todoré, született Gross Florica, már évek óta különváltan él férjétől, aki igen jómódú mácsai gazdákodó. A fiatal asszony egy darabig bírta a magányos életet, azonban, hogy unalmát elűzze, házastársi viszonyra lépett Ciulea József ugyancsak mácsai gazdákodóval. Természetesen ez a viszony nem volt törvényes, mert az asszony válópere, melyet törvényes férje ellen indított, még nem volt befejezve.

A vadházasságból azonban egy János nevű fiu származott, amelyet az anyakönyvvezető törvénytelennek jegyzett be az anyakönyvbe és Jánoska édesanyja nevével viselte.

Ciulea József azonban ráunt az asszonyra és egy szép napon gyermekével együtt visszaküldte szüleikhez. A természetes apa azonban, hogy gyermekével szembeni kötelezettségének eleget tegyen, megjelent az anyakönyvvezetőnél, ahol előjegyeztette, hogy Gross Jánoska a természetes apja.

Ez szolgáltatta az indító okot ahhoz a keresethez, amelyet Petiné-Gross Florica indított most Ciulea József, mint természetes apa ellen. Keresetében arra kérte a bíróságot, hogy gyermeke részére, a természetes apa terhére, tartásdíjat ítéljenek meg.

Az aradi törvényszék ki is tüzte tárgyalásra az ügyet, amelyen azonban a természetes apa jogi képviselője előterjesztést tett, amely-

Ismeretlen Liszt-kéziratot fedeztek fel

A Kézirat román rapszódiaikat tartalmaz

Weimarból jelentik: A városi levéltárban ma egy eddig még ismeretlen Liszt-kéziratot fedeztek fel, amely román rapszódiaikat tartalmaz. A kézirat körülbelül 1847-ből való, abból az időből, amidőn a világhírű magyar zeneszerző Erdélyt és Romániát utazta be. A talált kézirat rapszódiai valószínűleg az utolsók közül való, melyeket a nagy zeneköltő írt. A szerzeményeknek rendkívül művészi értékük van, mert a román nép- és tánczenének hatalmas anyagát öleli fel, csodálatosan rendezve és rapszódia formájában feldolgozva.

ben azzal érvelt, hogy a gyermek, bár törvénytelennek van anyakönyvvelve, jogilag még nem tekinthető annak, mivel a törvényes házastársak között a válóper befejezve nem volt s így a gyermek úgy tekintendő, mint törvényes házasságból született. Ahhoz, hogy Ciulea Józsefet gyermektartás fizetésére lehessen kötelezni, szükséges, hogy a gyermek törvénytelen is legyen jogilag.

Most következett az érdekes fordulat. Az anya jogi képviselője, Timár Andor dr. beadvánnyal fordult az illetékes hatósághoz, hogy kötelezzék a Jánoska édesapját, hogy a gyermeket törvényesnek ismerje el. Ennek megtörténte után lehet csak törvényteleníteni, mivel természetes apja elismerte az apaságot, tehát a törvényes, de valóféiben levő apának jogalapja van a törvénytelenítési eljárás megindításához. Ha mindez megtörtént és Jánoskát törvényesítették, hogy utána törvénytelennek minősítsék, lehet csak a gyermektartási pert Ciulea József ellen megindítani. Jánoska pedig ártatlanul türi, hogy hivatalból állapítsák meg róla, hogy mint törvénytelen gyermeknek is, előbb törvényesnek kell lennie, hogy mint törvénytelen pénzt jelentsen léte az édesanyjának.

Helyén marad Franciaország bucuresti-i követe

A diplomáciai karban nem történnek változások

Bucurestiből jelentik: Gabriel Padux, Franciaország bucuresti-i követe kéthavi szabadságra utazott, amelynek letelte után nem tér vissza Bucurestibe. Puaux visszahívását az az elkedvetlenedés okozta, amely az utóbbi időben a román és francia kormány között a német-román kereskedelmi szerződés s a Leccaügy miatt beállott.

A liberális-párt a Kormányának Németországhoz való közeledését külpolitikai eltévelyedésnek minősíti és teljes erővel továbbra is a francia barátság mellett van. Jelenleg — mondják a liberálisok — csak két ország van, mely hatalmas tőkékkel rendelkezik: Amerika és Franciaország. Németország maga is segítségre szorul, kár a gazdasági közeledést irányában megkísérelni.

Bucurestiből jelentik: A Lupta megcáfolja azokat a híreket, mintha Puaux francia követet visszahívták volna s amely hírt egyes lapok már bőven kommentálták. Ugyancsak cáfolja a Lupta azokat a híreket, mintha a diplomáciai karban változásokat eszközölnének.

Az orosz cseka gyilkoltatta meg Bécsben Semmelmann Györgyöt, aki le akarta leplezni a szovjet titkait

Az elcsapott kommunista ügynök az idegen követségeknek és a német lapoknak felajánlotta a titkokat — Semmelmann mindig rettegett attól, hogy meggyilkolják — Bécsben a nyomozás során a cseka harminc emberét leleplezték és letartóztatták

A meggyilkolt állítólag Románia szolgálatában is állott

Bécsből jelentik: Most bontakoznak ki teljes egészükben annak a politikai bérgyilkos-ságnak a részletei, amely szombaton játszódott le Bécsben a Hockegasse 28. számú ház egyik lakásában. A gyilkosságnak, amint az első jelentés szól, egy Georg Semmelmann nevű kölni származású német kereskedő esett áldozatul, a tettes pedig egy Egon Spielmann névre kiállított svájci utlevél tulajdonosa volt. Már az első jelentések arról szóltak, hogy valószínűleg politikai gyilkosság történt. Ennek a feltevésnek a helyessége most azután teljes egészében beigazolódott, sőt a hajmeresztő részletek egyre élesebben világítanak rá arra, hogy milyen eszközökkel dolgozik az oroszországi GPU, a „cseka” néven ismeretes szovjet kém-és terrorszervezet nemcsak odahaza, hanem Európa minden részében.

Ennek a gyilkosságnak a részletei izgalmasabbak, minden a legmerészebb írói fantáziával kieszelt rémregénynél is.

A szovjetkém

A gyilkosság áldozata Georg Semmelmann már hosszabb idő óta ismerős a német politikai rendőrségek előtt. Semmelmann 1923-ig a szélső jobboldali németországi szervezeteknek volt igen agilis tagja, de ekkor egyszerre frontot változtatott és a kommunizmus felé kezdett orientálódni. A német nacionalisták táborában szerzett tapasztalatait felajánlotta a német kommunista szervezeteknek, amelyek az ajánkozást szívesen vették és jól meg is fizették.

1928-ban Semmelmann játszotta a főszerepet Braun Ottó kommunista képviselőnek a moabiti fogházból történt megszöktetésében. Amikor Braunt a vizsgálóbíró elé vezették kihallgatás végett, Semmelmann a fogoly képviselő titkárnőjével, Benario Olgával és több más kommunistával együtt megszöktette a képviselőt. Később emiatt elfogták és két és fél évi börtönre ítélték, amely büntetését le is ülte.

Rövid idővel kiszabadulása után, eddig még nem tudni, mi okból, Semmelmann a kommunisták elbocsátottak szolgálatukból és ettől kezdve a volt szovjetkém a kommunisták ellen fordult. Éppen úgy, amint a kommunisták szolgálatában igyekezett értékesíteni a szélső jobboldali szervezeteknél szerzett tapasztalatait, ezúttal megint régi barátaihoz, a jobboldali szervezetekhez fordult, akiknek felajánlotta a szovjetszervezetek és kémszolgálatok leleplezését. Ezenkívül Berlinben és Bécsben több német lapnak felajánlotta, hogy megírja memoárjait, amelyekben feltárja a szovjet egész Európára kiterjedő üzemait. Egészen bizonyos, hogy a kommunistákat Semmelmannnak ezek a fenyegetései bírták rá, hogy a veszedelmes embert eltegyék láb alól és így megakadályozzák, hogy titkaita elárulják.

Halálfélelem

Annak ellenére, hogy Semmelmann az öngyilkosság tervével is foglalkozott, állandóan halálfélelem gyötörte. Több ízben úgy nyilatkozott felesége előtt, hogy úgy érzi, nem él sokáig, mert üldözik, meg akarják ölni. Az asszony azonban ezeket a kijelentéseket férje izgatott lelkiállapotának tulajdonította.

Elmondja még Semmelmanné, hogy amikor esküvőjük után költ el akarták hagyni, Semmelmann feleségével együtt elment a temetőbe apja sírjához és ott idegtépő zokogásban tört ki. Amikor a fiatalasszony megkérdezte tőle, hogy miért sír, az ura azt válaszolta, hogy úgy érzi, hogy rövidesen meghal, mert ellenségei el akarják tenni láb alól.

Bécsben a férfi állandóan a legnagyobb elővigyázati rendszabályokat foganatosította, azonban, amint látszik, a legtöbb bűnözőhöz hasonlóan elérte őt is a sors.

A gyilkosság

Szombaton reggel fél nyolckor egy idegen férfi állított be Semmelmann Hockegasse 28. szám alatt levő lakásába, ahol az asszony nyitott neki ajtót. Semmelmanné a látogatót bevezette az ebédlőbe, ahol férje tartózkodott, ő maga azonban visszavonult a hálószobába, de annak ajtaja előtt asszonyi kíváncsisággal hallgatózott. Nagy megdöbbenéssel hallotta, hogy férje és a látogató között izgalmas szóváltás támad, amelynek során Semmelmann szemrehányásokat tett az idegennek, hogy nem küldenek neki pénzt és hogy így nem tud tovább élni. Ezután mindkét férfi az előszobába ment, ahonnan egyszerre két lövés dördült el. Az asszony kétségbeesett rémülettel rohant az előszobába, ahol vérben fetrengve találta az urát. A gyilkos ekkor a nőre szegezte revolverét és így kényszerítette arra, hogy visszavonuljon belső szobáiba, ő maga pedig elmenekült. Az asszony az uccára nyíló erkélyről kiabált ekkor segítségért. Tisztára véletlen volt, hogy éppen akkor ment el a ház előtt egy rendőri járőr, amikor a gyilkos a kapuból kilépett, így a rendőrök el is fogták.

A rejtélyes gyilkos

Az elfogott merénylőt a rendőrségen azonnal megmotozták és ez alkalommal két revolvert és egy Spielmann Egon zürichi kereskedő névre kiállított svájci utlevelet, továbbá az áldozat fényképét és lakásának helyszínrajzát találtak. A rendőrségen a gyilkos azonnal beismerte, hogy a merényletet valóban ő követte el, azonban minden további felvilágosítást és vallomást megtagadott. A bécsi hatóságok előtt gyanusnak tünt fel az utlevél és hamarosan meg is kapták a zürichi rendőrség választát,

amely közli, hogy Spielmann Egon névre szóló utlevelet Zürichben egyáltalán nem állítottak ki és csak hamisítvány lehet annál is inkább, mert ilyen nevű személyt nem ismernek. Ez a körülmény, valamint a Semmelmann személyéről beszerzett információk megerősítik azt a feltevést, hogy a gyilkos, aki szlávosan beszél németül, a cseka ügynöke lehet és a GPU megbízásából jött Bécsbe, hogy ott a veszedelmessé vált Semmelmann eltegye láb alól. A fénykép azt bizonyítja, hogy a merénylő egyáltalán nem ismerte áldozatát, mielőtt tettét elkövette.

A cseka nyilván attól félt, hogy Semmelmann az idegen hatalmaknak és a német sajtónak eladja mindazokat a titkokat, amelyek a szovjet szolgálatában eltöltött idő alatt tudomására jutottak.

Románia szolgálatában

Semmelmanné hétfői rendőri kihallgatása alkalmával elmondta, hogy férje néhány nappal ezelőtt közölte vele, hogy Románia szolgálatába fog lépni és ezen a réven sikerül gondtalan, jó megélhetést biztosítani saját számára. Férje a gyilkosság előtt több ízben járt is a bécsi román követségen.

Természetes, hogy a bécsi rendőrség nem fogadta teljes értékűnek az asszonynak ezt az állítását, mert könnyen lehetséges, hogy Semmelmann az inséges napokban ezzel csak biztatni akarta nyomorral küzdő fiatal feleségét.

A bécsi rendőrség a merénylet óta fokozott figyelmet fordít az osztrák fővárosba legutóbb érkezett idegenekre és megállapította, hogy az utóbbi napokban feltűnően sok orosz érkezett Bécsbe, akik nagyrészt azt állítják, hogy a munkás olimpiáson akarnak részt venni. Alapos a gyanu, hogy ezeknek az oroszoknak a legnagyobb része a cseka megbízásából jött Ausztriába és többen közülük összeköttetésben állnak az állítólagos Spielmannal.

Valószínű, hogy ezeknek is megbízásuk volt Semmelmann meggyilkolására arra az esetre, ha Spielmann merénylete nem sikerülne. A legutóbbi huszonegy órában a bécsi rendőrség harminc ilyen gyanús oroszot letartóztatott.

A gyilkos kihallgatása során állandóan azt hangoztatja, hogy igen is ő gyilkolta meg Semmelmann, azonban minden további kérdésre konokul megtagadja a választ. A rendőrségnek eddig még nem sikerült a merénylő valódi kilétét megállapítani, de remélik, hogy rövidesen ez is meglesz.

Aki utlevél nélkül lépte át az összes európai határokat

Egy érdekes ember az aradi rendőrségen

Érdekes embert szállítottak ma be az aradi rendőrségre. A bucaresti-i rendőrkvészura ugyanis 96.079—1931. számú átíratával Aradra küldte Márton Lajos 20 éves batonyai illetőségű földmunkást, azzal, hogy tegyék át a határon. Márton Lajosnak rendkívül érdekes élettörténete van. Mintegy két év előtt megszökött hazulról, neki indult a világnak, szerencsét próbálni. Márton Lajos először is Ausztriába ment át utlevél nélkül, ahol a legkülönbözőbb pályákon próbálkozott. Ausztriában sem tudott sokáig megmaradni, kalandvágya hajította és Csehszlovákiába ment, természetesen szintén utlevél nélkül.

Csehszlovákiában röviddel a szökés után elfogták és utlevél, valamint minden hivatalos formalitás nélkül, éjszaka áttették Németországba. Ezt a hivatásos határátlépők körében „fekete” toloncolásnak nevezik. Németországból Lengyelországba került, ahonnan szintén „feketén” áttették a román határon, itt azonban elfogták és Bucarestbe szállították, ahol öthetes büntetést töltött ki, ugyanis a hadbíróság ennyire ítélte. A bucaresti-i rendőrség átírata értelmében, most tehát az aradi rendőrség átteszi a magyar határon Márton Lajost, aki két éves kóborlás után, most ismét visszatérhet illetőségi helyére, Battonyára.

Mielőtt nyaralni megy,

vágja ki ezt az űrlapot és azt kitöltve, levelezőlapra felragasztva, küldje be a kiadóhivatalnak.

Kérem az

ARADI KÖZLÖNY-t,

mely eddig

(Név, város, utca)

címre járt, tolyó hó —-től—-ig

a következő címre küldeni:

Kőkorszakbeli temetőt ástak ki Botos község határában

Az asszonyok ötezer évvel ezelőtt is szerették az ékszereket — Értékes leleteket hoztak felszínre a megkezdett ásatások — A kőkorszakbeli temető felett a III. századból származó sírhelyet találták

Szabadkáról jelentik: Botos község határában a véletlen folytán értékes leletek kerültek ki a föld mélyéből és a szakértők gondos vizsgálata kimutatta, hogy ezek a leletek a kőkorszakból valók.

A felfedezés az ország archeológusai körében nagy örömet keltett és már eddig is több tudós utazott Botosra, hogy megtekintse a kőkorszakbeli ember kultúrájának reánk maradt nyomait. A leletek *Nikolics* Láza igazgató-tanító téglaégetőjének szomszédságában kerültek felszínre az agyagos földből. Munkások értesítették *Nikolics*-ot, hogy ásás közben furcsa holmik kerülnek elő az ásó nyomán, mire *Nikolics* kiment a helyszínre és ekkor a legnagyobb meglepetésre látta, hogy az archeologia szempontjából milyen értékes leleteknek jutott a birtokába. Nyomban intézkedett a tervszerű ásatások iránt s a történekről értesítette a belgrádi archeológiai muzeumot is. Az első leletekről megállapították, hogy azok a III. századból származnak és minden valószínűség szerint egy római katonával eltemetett bronztárgyak maradványai. Az ásatásokat tovább folytatták és most szenzációs eredménnyel jártak az újabb munkálatok. A még mélyebben fekvő rétegből ugyanis kőkorszakbeli temetőt ástak ki. Eddig összesen tíz ilyen sírhelyre bukkantak, mind-egyikben guggoló helyzetben levő csontváz, kőből készült ékszerek és különböző házi eszközök vannak. Van a leletek között két koponya is, ezeknek a mérete és alakja kétségtelenül teszi, hogy ezek az ősember földi maradványai.

Az antropológiai tudomány mai feilettsége

mellett az ilyen leletekről pontosan meg lehet állapítani, hogy milyen korszakból származnak és dr. *Grbics* Miodrag, a belgrádi Nemzeti Múzeum őre, aki a napokban lent járt Botoson, megállapította, hogy az ásatások közel tízezer évvel ezelőtt élt emberek földi maradványait hozták felszínre. De ezenkívül még nagyon sok érdekes megállapításra vezetett a vizsgálat. Megállapították, hogy a mai Botos község még nyolcezer évvel ezelőtt tenger partján terült el. Ezt bizonyítják azok a primitív ékszerek, amelyek *Pectunculus* nevű őskori tengeri csiga kagylójából készültek. A feltárt sírokban nagymennyiségű ilyen csigából és kőből készült ékszert találtak, ami nyilvánvalóvá teszi, hogy az asszonyok már négy-ötezer évvel ezelőtt is kedvelték az ékszereket.

Különösen értékesek azok a kőből készült nyakláncok, amelyek több feltárt sírból kerültek elő. Ezekben a sírokban bizonyára kőkorszakbeli hölgyek pihenik örök álmukat és velük temették el kedvenc ékszereiket is. A többi sírokban különböző kőfegyvereket és kőből készült házi eszközöket találtak, amelyek pompás példányai az emberi őskulturának. Sajnos, a csontvázak az agyagos földben, az évezredek során annyira tönkrementek, hogy elszállításukra gondolni sem lehet.

Az ásatásokat tovább folytatják, míg dr. *Grbics* Szegedre utazott, ahol *Móra* Ferencsel, a kiváló magyar archeológussal közli az eddigi ásatások eredményeit. Valószínű, hogy *Móra* Ferenc a legközelebbi napokban szintén eljön Botosra, hogy a leleteket megtekintse és a további ásatásokat megbeszélje.

A Banca Nationala foglalkozik az erdélyi és bánági pénzügyintézetek helyzetével

Intézkedések az erdélyi pénzügyi megsegítésére.

Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala igazgatósága ma ülést tartott *Manoilescu* elnökölete alatt. Az értekezleten az erdélyi és bánági bankok helyzetével foglalkoztak és megtárgyalták azokat az intézkedéseket, amelyekkel az erdélyi pénzügyi segítségére fognak sietni.

Megegyezés jött létre az exportra ötven pengős vámilletékére nézve

Teljes eredménnyel fejeződnek be a román-magyar kereskedelmi tárgyalások.

Sinaia-ból jelentik: Sinaia-ban az újra felvett román-magyar kereskedelmi tárgyalások gyors tempóban, a legnagyobb egyetértés jegyében folynak. Két-három napon belül már a tárgyalások befejezésére kerül a sor. A román fa 50 pengős megvámolása körül már megegyezés jött létre s most már csak a román élőállat tranzitforgalom megkönnyítése körül folynak a tárgyalások.

Gépeket nem lehet adóba lefoglalni

Rendelet a pénzügyigazgatóságra

A pénzügyminisztérium az adók behajtására vonatkozólag rendeletet küldött az összes pénzügyigazgatóságokhoz, melyben megtiltja, hogy az adóbeajtó közegek lefoglaljanak olyan gépeket és berendezési tárgyakat, amelyek az ingatlanhoz vannak erősítve. A rendelet különösen kedvező a malmokra, amelyeknek berendezéseit mindig lefoglalták, dacára annak, hogy teljes berendezésük az épület tartozékát képezi.

A rendelet másik része elődönti azt a régen vitás kérdést, hogy ki tartozik könyvet vezetni. A pénzügyminiszter kimondja, hogy mindazok a kereskedők, akik hitelt vesznek igénybe, vagy akik hitelt nyújtanak, kötelesek könyvet vezetni. Kivételt képeznek a házalókereskedők, a fuvarosok és azok, akik üzletük forgalmát egymaguk bonyolítják le. Az iparvállalatok tekintetében a rendelet kimondja, hogy nem tartozik könyvet vezetni az az iparos, aki legfeljebb két segéddel és két inassal dolgozik. Akinek ennél nagyobb a személyzete, az köteles könyvet vezetni.

Tiltakozás a magyar bolettaárak ellen

Leállítják hatvanhét malom üzemét.

Sopronból jelentik: A sopronmegyei malmok szövetsége a boletta árának felemelése ellen való tiltakozásaképpen elhatározta, hogy a sopronmegyei malmok üzemét leállítja. Ez a határozat hatvanhét malomra vonatkozik és ennek következtében ötszáz malommunkás válik kenyértelenné. A főispán táviratilag kért sürgős intézkedéseket a kormánytól.

— **A kérvények bélyegilletékét nem emelik fel.** Bucurestiből jelentik: A kormány erélyesen cáfolja azt a hírt, mintha a kérvények bélyegilletékét 15 lejre emelnék föl.

— **Megbukott egy lipcsei nagybank.** Berlinből jelentik: A „Vossische Zeitung” értesülése szerint a lipcsei Allgemeine Deutsche Creditbank a tönk szélére jutott. A szász kormány ígéretet tett a bank fõhitelezőinek a bank szanálására és ezirányban már meg is kezdte a tárgyalásokat.

— **Két és fél milliárd már eddig a megóvatott váltók értéke a Regátban és Bukovinában.** Bucurestiből jelentik: Az Argus mal számában összehasonlítást közöl az elmúlt és a folyó évi váltóóvásokról. Eszerint az elmúlt évben a régi királyságban és Bukovinában 171.980 váltóóvás történt, 2 milliárd 474 millió lej értékben, míg a folyó évben a váltóóvások száma már 209.257-re rug, értékük pedig 2 milliárd 346 milliót tesz ki.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Csehszlovákia kontingentálta gabonaimportját

Romániából a szükségletének 20 százalékát vásárolja, ezzel szemben Jugoszlávia az import 60 százalékát szállítja. Lassu áresés a romániai buzaárakban. Nem lehet áremelkedésre számítani — A román buza a világ legolcsóbb gabonája

Az *Aradi Közlöny* mai számában bőven foglalkozott a buza árának váratlan esésével és annak okaival. Kifejtettük többek között, hogy az exportot rendkívül megnehezítette az, hogy a cseh piac eddig érthetetlen okok miatt elzárkózik a román gabona vételétől. Ezzel kapcsolatban bucaresti-i tudósítónk szenzáció számba menő értesülést közöl, amelyről alábbi cikkünk keretében számolunk be.

Bucurestiben ma az a hír terjedt el, — amely még nem kapott ugyan hivatalos megerősítést — hogy Csehszlovákia a gabonaimport kontingentálását határozta el és hogy ennek értelmében összimportjának csak husz százalékát fogja romániai gabonával fedezni, míg Jugoszláviából háromszor nagyobb mennyiséget, vagyis összbehozatalának hatvan százalékát fogja importálni.

A bucaresti-i lapok ezzel a hírrel kapcsolatban erélyesen követelik, hogy a kormány tegye meg külképviselete útján a szükséges intézkedéseket, mivel Románia jelenlegi mezőgazdasági helyzete sokkal súlyosabb, semhogy ilyen csapásokat elbirna.

Itt írjuk meg egyébként, hogy azoknak a jelentéseknek az alapján, amelyek az ország minden részéből befutottak, a Mezőgazdasági Kamarák Szövetsége kommunikét tett közzé, amely szerint a gabonaárakban egy lassu, de folytonos esés van folyamatban, amelyet az összes eddig elkövetett erőfeszítések sem tudtak megakadályozni. Figyelembe véve — foly-

tatja a kommuniké — hogy a közeljövőben nagyobb gabona mennyiség kerül a piacra, nem számíthatunk egyelőre az árak emelkedésére. Átlagban véve az országban egy vagon buza ára az utóbbi napokban 31 ezer lejről 26 ezer lejre esett.

Ha összehasonlítjuk a romániai kikötőkben jegyzett gabonaárakat a világpiaci árakkal, megállapíthatjuk, hogy a gabona ára Romániában a legalacsonyabb. Julius 16-tól Julius 21-ig véve például 10 ezer kilogrammos vagon buza átlag ára Galatiban 32 ezer, Bucurestiben 26 ezer, Bazargicban 21 ezer lej volt, míg Chicagóban ugyanezt a mennyiséget és ugyanezt a minőséget 33 ezer Winnipegben 35 ezer, Liverpoolban 36.500, Buenos-Airesben 37 ezer, Hamburgban 37.500, Lengyelországban 45 ezer, Jugoszláviában 46 ezer, Magyarországon 48 ezer, Bulgáriában 48 ezer lejes áron jegyezték.

A legkétségtelenebb pedig az, hogy még ezeken az alacsony árakon sem akad vevő. Az áresést egyrészt azzal is magyarázzák, hogy a földművelők többsége az adósságok miatt kénytelen az aratás után azonnal eladni termését csakhogy pénzhez jusson. Ezt természetesen olcsó kölcsönökkel meg lehetne akadályozni. A romániai gabonapiac legnagyobb szenzációja azonban kétségtelenül az a hír, amely a csehszlovákiai kontingentálásról terjedt el és amely ha tényleg igaznak bizonyul, eddig még beláthatatlan hatással lehet a romániai, de különösen az aradvidéki gabonaexportra.

Izgalmas tűzharc után elfogták a biharkeresztesi postarablókat

A rabló cigányok fegyverrel támadtak a csendőrökre — Bors község lakosai félholtra verték az ellogott banditákat, akiket a váradí kórházba szállítottak

Mint jelentettük, vakmerő betörést követik el szombaton hajnalban a biharkeresztesi postahivatalban. A betörők hidegvágókkal lefejtették a betonlapra rögzített pénztárszekrényt, azt rárakták a postamester udvarán álló szekérre és elhajtatták. A község határában aztán felnyitották a pénztárszekrényt, annak tartalmát — 960 pengőt — magukhoz vették, a 3000 pengő értékű bolettát pedig elégették. A kifosztott pénztárszekrényt otthagyták a község határában és elmenekültek.

A biharkeresztesi rendőrség azonnal értesítette a környékbeli községeket, valamint a román hatóságokat is a betörésről. Vasárnap délután Biharpuszói község rendőrsége értesítette a biharkeresztesi rendőrséget, hogy sikerült elfogni a betörőtársaságot.

Kiderült, hogy a betörést egy nyolctagu cigánybanda követte el. A cigányokat Bors község határában a kukoricásban fedezték fel a község lakói, akik értesítették a csendőrséget, azokkal együtt körülfogták a cigányokat. Amikor a betörők látták, hogy elfogják őket, tüzelni kezdtek a náluk levő fegyverekkel, a csendőrök aztán viszonozták a lövéseket. Közben — a nagy kavarodásban — három cigánynak sikerült elmenekülnie, a többieket azonban, három nőt és férfit, sikerült el-

fogni. A község lakosai nekiesetek a cigányoknak, és majdnem agyonverték őket.

A csendőrök az összevert betörőket a nagyváradí kórházba szállították. Kihallgatásuk során kiderült azután, hogy nemcsak Biharkeresztesen törték be, hanem Bedő és Ártánd községekben behatoltak az elmúlt hetekben a községi szövetkezetbe és kifosztották. Bedőn az éjjeli őrt is magukkal vitték a betörésre, ártalmatlanná tették, nehogy értesítse a csendőrséget és így fosztották ki az üzletet. Ártádon pedig, miközben a falu lakossága a község egyik végében keresie őket, a község másik oldalán törték be a szövetkezetbe és azt is teljesen kifosztották.

Valószínűleg ugyanezek a cigányok követték el a szalárdi és a többi biharmegyei kasszarablást is.

Az ERDÉLYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

Rádió műsor.

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 30.

Bucuresti. 12.00. Gramofon. 17.00. Motzoi-zenekar könnyű és román zene. 18.10. Dinicu-zenekar. 19.20. Gramofon. 20.45. Dalest. 21.15. Táncczene a Lidó-medencéből. — Budapest. 9.15. A Weidinger szalonzenekar hangversenye. 12.00. Déli harangszó. 12.05. Hangverseny. 4.00. Bíró Ernő dr.: „A tuberkulózisról”. Fejlesztés Rosner Kálmán. 5.00. Friss Antal magyaros gondolkasámai. 6.10. Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. 7.00. Cselényi József magyar nótákat énekel Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 8.00. Hangverseny. Utána Radics Józsa és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 11.30. Winternitz-zenekar. 13.15. Gramofon. 15.50. Schubert-, Schumann-, Brahms-, Wolf-dalok gramofonon. 17.00. Táncczene. 20.00. Cimara: A titkos házasság című operája Salzburgból. 22.50. A Korngold-jazz játéka. — Belgrád. 11.30. Gramofon. 12.45. Déli zene. 19.00. Nenadovics Jelena zongorajátéka. 19.30. Népdalok. 22.50. Szórakoztató zene. — Königs wusterhausen. 16.00. Délutáni zene. — Krakó. 20.00. Cimara: A titkos házasság című operája. 22.45—24.00. Könnyű és táncczene. — Langenberg. 17.00. Szemelvények híres zeneművekből. 22.50—24.00. Táncczene Salzburgból. — Milánó. 19.15. Vegyes zene. 20.45. Ponchielli: A tékozló fiu című operája. — München. 21.40. Földessy Arnold csehlóművész játéka. — Róma. 17.30. Ének- és zenekari hangverseny. 20.10. Gramofon. 21.00. Szimfonikus hangverseny. — Toulouse. 17.15. Bécsi zene. 18.00. Szimfonikus zene. 20.20. Thomas: Mignon, részlet. 21.00. Zenekari hangverseny. — Varsó. 16.00. Gramofon. 18.00. Hegedű- és zongorajáték. 22.00. Könnyű és táncczene.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lel. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szóis hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzendők. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélveggel ellátott kérdézközlésre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

ALKALMAZÁS.

ÖNÁLLÓAN írás minden felvételt, v. Apponyi-körút 16, földszint 2. 2484

LAKÁS.

KIADÓ: NÉGY SZOBA, előszoba, fürdőszoba, parkettás, erkélyes lakás mellékhelyiségekkel augusztus 1-re Bulev. Carol I. No. 42., I. em. 2883

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó augusztus 1-re, v. Zrinyi-u 12. 2489

ERKÉLYES, modern uccai négyszobás és modern udvari háromszobás lakások azonnalra kiadók. Bulev. Carol 70. 2473

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrássy-tér 19., a házmeisternél. 200

KETSZOBÁ, konyhás I-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi közlöny kiadóhivatalában.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

EGYSZOBÁS, konyhás lakás időtlenre kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

Kiadó augusztus elsőre egy modern 2 szobás, fürdőszobás lakás, esetleg butorozva is. Str. Moise Nicoara (Petőfi-ucca) 9-11.

Kiadó azonnalra különbejáratu butorozott szoba fönti emeleten.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KITÜNŐ, jókarban levő 2 Híres vasbordok eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

TIZENKÉT drbból álló csontszinű telepháló 15.000 lei, bécsi rövid keresztúros zongora 18.000 lei, antik keleti ebédülő perzsaszőnyeg 7000 lei, vaságyak, összecusukható vaságy, kis toalett asztalok, antik intarziás szekrény, antik ágyak, antik órák, Biedermeyer szalon, ékszerek, ezüsttárgyak, faragott fotelrámák, zongorák, hegedűk, víztrinek, ebédők, szalonok, bőrfotelok, festmények, dísztárgyak, stb. stb. eladók. SALGÓNE bizományi üzlete Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

TELJESEN jókarban levő szép ebédülő szőnyeget megvételre keresek. Ajánlatokat részletes leírással „Ebédülőszőnyeg” jelgére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 250

BETEGTOLÓSZÉKET keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 200

KERBESEK leányzókat, perzsa-bundákat, perzsa és gyári, ebédülő és futószőnyegeket, sezlonoikat, sezlonterítőket, antik kommodokat és szekrényeket, márkás porcellánokat, antik poharakat, ezüsttárgyakat stb. SALGÓNE bizományi üzlete, Strada Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmeisternél.

Nagy táperejű, főzött, sűrű
malátamoslék
hektoliterenkint 2483
20.— lejért kapható.
Keményítőgyár, Arad, Strada Fabricei 43.

INGATLAN.

Alkalmi házeladások!

Az állomás közelében 8 lakásos földszintes bérház 18%-os bérjövdelemmel sürgősen eladó, 3 szobás lakással azonnal átvehető.

Városháza közelében 4 és 2 szobás modern lakású üzlet sarokház s ezen kívül több magán és jólljövdelemző bérházak jutányos áron eladók 2487

Boross-ügynökségnél, Arad, Str. Consistoriului, v. Bathány-u. 9.

ÜZLETEK.

Radnán
45 éve fennálló fűszerüzlet teljes berendezéssel, a legforgalmasabb helyen, az összes jogokkal kiadó.
Cím: KOHN LAJOS, Radna.

FÖTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

A menyházai nyaralók

és kirándulók figyelmébe!

Aki jól, olcsón akar étkezni, keresse fel a
KAUFMANN-vendéglőt.
Kitűnő házikoszt.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Az apróhirdetés értéke

mindig attól függ, hogy eljut-e azokba a körökbe, amelyeknek a figyelmét fel akarjuk hívni arra, hogy eladó holmink van, vagy hogy vásárolni akarunk, továbbá, hogy állást akarunk vállalni, vagy alkalmazottat keresünk.

Ideális apróhirdetési újság az „ARADI KÖZLÖNY”

mert olvasótáborában ott van minden vállalat, bank, kereskedő, iparos, tisztviselő, orvos, ügyvéd, mérnök, építész, tanár, tanító, vállalkozó, vasutas, postás, gyáros és munkás, gazda, háziasszony, szóval mindenki, aki számba jöhet, hogy olvassa az apróhirdetést.

Az esetek ezrei évek óta igazolják, hogy az Aradi Közlöny apróhirdetése révén az emberek jól eladták házukat, telküket, butoraikat stb., mert az Aradi Közlöny apróhirdetése a vevők nagy sorát mozgatta meg. Hirdessen az Aradi Közlönyben, az eredmény gyors és biztos.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyitott
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 320-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.
Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!